

Jaarverslag Energiefonds Overijssel 2018

ABC-Kroos, een nieuwe investering van Energiefonds Overijssel in 2018

Inhoud

Algemene informatie	3
De missie van Energiefonds Overijssel.....	3
Doelen.....	3
Kernactiviteiten.....	3
Juridische structuur.....	4
Organisatiestructuur.....	4
Verslag van de raad van commissarissen	5
Bestuursverslag	6
Opzet en opdracht van het fonds.....	6
Jaarverslag en presentatieverslag.....	6
Ontwikkelingen gedurende het boekjaar.....	6
Behaalde resultaten.....	7
Kasstromen en financieringsbehoeften.....	9
Risicobeheer.....	10
Vooruitzichten 2019.....	12
Geconsolideerde jaarcijfers 2018 Energiefonds Overijssel I B.V.	13
Geconsolideerde balans.....	14
Geconsolideerde winst- en verliesrekening.....	15
Geconsolideerd kasstroomoverzicht.....	16
Toelichting op de geconsolideerde jaarcijfers.....	17
Toelichting op de geconsolideerde balans.....	25
Toelichting op de geconsolideerde winst-en-verliesrekening.....	34
Enkelvoudige jaarrekening 2018 Energiefonds Overijssel I B.V.	37
Enkelvoudige balans.....	38
Enkelvoudige winst-en-verliesrekening.....	39
Toelichting op de enkelvoudige jaarcijfers.....	40
Toelichting op de enkelvoudige balans.....	41
Toelichting op de enkelvoudige winst-en-verliesrekening.....	44
Overige gegevens	46
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	47
Bijlage 1: Uitstaande portefeuille per 31 december 2018	50
Bijlage 2: Historische portefeuille per 31 december 2018	52

Algemene informatie

Op grond van de groottecriteria die de wet aan de jaarrekening stelt, kan Energiefonds Overijssel I B.V. gebruikmaken van vrijstellingen en verlichtingen, en hoeft zij bijvoorbeeld geen bestuursverslag op te stellen. Gezien de opdracht van het fonds en het nagestreefde publieke belang vindt het bestuur (hierna ook genoemd: de **directie**) dat in het opmaken van de jaarrekening meer moet worden gedaan dan de minimaal gestelde eisen. Daarom is over 2018 wel een bestuursverslag geschreven, zij het niet volledig volgens de inrichtingseisen die daaraan volgens Nederlands recht worden gesteld.

De missie van Energiefonds Overijssel

In 2023 is 20 procent nieuwe energie in Overijssel beschikbaar. Op basis van het "Uitvoeringsprogramma Nieuwe Energie Overijssel 2017-2023" is door de provincie Overijssel een scenario ontwikkeld dat de energieopgave tot 2023 beschrijft. In dat scenario is de energievraag met ruim 6% afgenomen door besparingsmaatregelen. Van het resterende energiegebruik wil de provincie in 2023 20% uit hernieuwbare bronnen halen. Een van de acties om deze ambitie waar te maken is de oprichting van Energiefonds Overijssel in 2012.

Energiefonds Overijssel levert via Energiefonds Overijssel I B.V. en Energiefonds Overijssel II B.V. een financiële bijdrage aan ondernemingen, woningcorporaties en projecten die energie besparen of energie opwekken uit hernieuwbare bronnen. Zo draagt het fonds bij aan de ambitie van de provincie Overijssel op het gebied van nieuwe energie, en aan werkgelegenheid, ondernemerschap en innovatie.

Doelen

Energiefonds Overijssel I B.V. heeft volgens haar statuten als doel:

"De vennootschap heeft het volgende door de Provincie Overijssel nagestreefde publieke belang ten doel, namelijk het voor en met name in de Provincie Overijssel versterken van de ontwikkeling en toepassing van hernieuwbare energie en energiebesparing door:

- a. het al dan niet tezamen met anderen deelnemen in andere ondernemingen die zich richten op het ontwikkelen/innoveren, exploiteren of het anderszins ontplooiën van activiteiten op het gebied van hernieuwbare energie of energiebesparing binnen de kaders van de door het college van Gedeputeerde Staten van de Provincie Overijssel goedgekeurde investeringsreglement;*
- b. het al dan niet tezamen met anderen deelnemen in en het besturen van andere ondernemingen, alsmede het voorzien in de financieringsbehoefte van ondernemingen die zich bezig houden met het uitvoeren van de subsidieregeling voor hernieuwbare energie en energiebesparing van de Provincie Overijssel;*

Voorts heeft de vennootschap ten doel: het verrichten van alle handelingen, welke in de ruimste zin verband kunnen houden met of bevorderlijk kunnen zijn voor een van de omschreven doeleinden.

De hiervoor omschreven doelomschrijving past binnen Europese, nationale en provinciale beleidsdoelstellingen op het gebied van duurzame energie en energiebesparing."

Kernactiviteiten

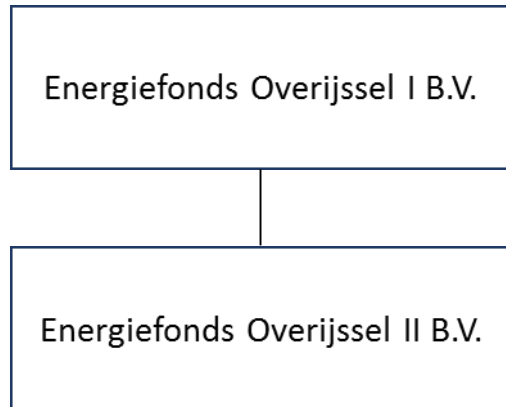
Energiefonds Overijssel is onderverdeeld in Energiefonds Overijssel I B.V. en Energiefonds Overijssel II B.V. De kernactiviteiten van het fonds zijn het financieren van ondernemingen, woningcorporaties en projecten op het gebied van hernieuwbare energie en energiebesparing. Energiefonds Overijssel I B.V. doet dit door het nemen van aandelenbelangen in ondernemingen en projecten, en het verstrekken van converteerbare leningen. Energiefonds Overijssel II financiert ondernemingen, woningcorporaties en projecten via het verstrekken van leningen en garanties.

Energiefonds Overijssel komt in beeld als reguliere financiering geen (volledige) dekking van het energieproject kan leveren. Afhankelijk van de plannen en de omvang en aard van de aanvragende onderneming of organisatie verschaft het fonds een lening en/of neemt het deel in het project via

een participatie. Het – sinds 1 januari 2018 revolverende – fonds investeert maximaal € 200 miljoen in projecten en ondernemingen in de provincie Overijssel. Om de revolverendheid van het fonds mogelijk te maken, stelt de provincie een tijdelijke faciliteit van € 80 miljoen ter beschikking. Dit kan leiden tot een tijdelijke overschrijding van bovenstaand maximum.

Juridische structuur

Energiefonds Overijssel bestaat uit twee vennootschappen:

Energiefonds Overijssel I B.V. is een 100 procent deelname van de provincie Overijssel.
Energiefonds Overijssel II B.V. is een 100 procent dochter van Energiefonds Overijssel I B.V.

Organisatiestructuur

Het fondsbeheer en de directie van Energiefonds Overijssel I B.V. worden sinds 28 september 2018 gevoerd door CL Venture Partners B.V. (hierna ook genoemd: **StartGreen**). Van 1 januari 2018 tot en met 27 september 2018 lag deze verantwoordelijkheid bij ASN Duurzame Deelnemingen N.V. Hierdoor is 2018 qua bestuur van de vennootschap een 'gebroken' jaar.

De beide onder 'Juridische structuur' opgenomen vennootschappen hebben geen personeel in dienst. Dit is omdat het fonds wordt bestuurd door een externe fondsbeheerder. Deze stelt - in het kader van de door Energiefonds Overijssel I B.V. verleende managementopdracht - personeel ter beschikking om de taken en verplichtingen uit te voeren die zijn opgenomen in de statuten, de managementovereenkomst, het directiereglement, de financieringsovereenkomst, het investeringsreglement en het Uitvoeringsbesluit subsidies (Ubs).

In juni 2018 kreeg StartGreen een MiFID II-vergunning voor het beheer van Energiefonds Overijssel I B.V. Deze werd verleend door de Autoriteit Financiële Markten (AFM) en is verplicht gesteld door de provincie Overijssel.

Verslag van de raad van commissarissen

Aan de algemene vergadering van aandeelhouders van Energiefonds Overijssel I B.V. (hierna ook genoemd: de **Vennootschap**).

Hierbij bieden wij u het jaarverslag 2018 (hierna ook genoemd: het **jaarverslag**) van de directie van de vennootschap aan, alsmede de jaarcijfers. Bij dit jaarverslag heeft Ernst & Young Accountants LLP (hierna ook genoemd: **EY**) een goedkeurende controleverklaring afgegeven.

De raad van commissarissen kwam in de verslagperiode vijfmaal bijeen. Ook is er tweemaal overlegd met de adviescommissie van Energiefonds Overijssel (hierna ook genoemd: de **adviescommissie**). Daarnaast nam de raad deel aan twee bijeenkomsten tussen de fondsbeheerder (StartGreen) en de adviescommissie. Onderwerpen op de agenda waren de governance van Energiefonds Overijssel in het kader van de verleende MiFID II-vergunning en de aangepaste fondsdocumentatie.

Het jaar 2018 kenmerkt zich onder meer door het feit dat twee directies verantwoordelijk waren voor Energiefonds Overijssel. ASN Duurzame Deelnemingen N.V. in de periode van 1 januari 2018 tot en met 27 september 2018, en StartGreen in de periode van 28 september 2018 tot en met 31 december 2018.

Op de agenda van de reguliere vergaderingen stonden onder andere zaken met betrekking tot de verantwoording van de directie voor onder meer het gerealiseerde maatschappelijke rendement, het risicomanagement, toepassing van het beloningsbeleid, het jaarverslag 2017, de kwartaalrapportages 2018 en de toekomst van het fonds. De raad van commissarissen besteedde tevens aandacht aan nieuwe ontwikkelingen in de markt, zoals de oprichting van Invest-NL en het concept klimaatakkoord, en de mogelijke invloed hiervan op het fonds.

Uiteraard had de raad ook veel aandacht voor de voortgang van het fonds. Zoals verwacht, had de transitie van de fondsbeheerder in 2018 impact op de uitzettingen. Toch is de portefeuille gegroeid tot € 166,9 miljoen. In 2018 vond de verkoop van Empyro B.V. aan Twence B.V. plaats. Tot op heden zijn er geen defaults geweest. Verder is het rooster van aftreden van de raad van commissarissen vastgesteld.

Na zes jaar staat het fonds er goed voor en heeft het zijn waarde in de markt bewezen. We hebben het volste vertrouwen in deze nieuwe fase van het fonds.

Zwolle, 12 maart 2019

De raad van commissarissen

P.L.B.A. (Pieter) van Geel (voorzitter)
J.P. (Jan Paul) van Soest
R.P. (Roeland) van Straten

Bestuursverslag

Per balansdatum 31 december 2018 wordt het statutair bestuur van Energiefonds Overijssel I B.V. gevormd door StartGreen. In het kader van de vereisten die zijn gesteld aan de MiFID II-vergunning is binnen StartGreen een strikt onderscheid gemaakt tussen bestuurstaken en beleggingstaken. Daartoe is een intern directiereglement opgesteld. Daarnaast heeft StartGreen, met instemming van de provincie Overijssel, een algemeen directeur voor het fonds benoemd.

In dit verslag volgt een uiteenzetting over de gang van zaken gedurende het boekjaar en de gerealiseerde resultaten, zowel maatschappelijk als financieel.

Opzet en opdracht van het fonds

Energiefonds Overijssel is op 7 november 2012 opgericht door de provincie Overijssel. In 2009 verkocht zij haar aandeel in Essent. Via Energiefonds Overijssel laat de provincie een deel van deze verkoopopbrengst weer terugstromen naar de samenleving. Hiervoor is bij oprichting een bedrag van maximaal € 250 miljoen gereserveerd. Inmiddels is dit maximum teruggebracht tot € 200 miljoen en is het fonds revolverend gemaakt.

Jaarverslag en presentatieverslag

Voor het eerst maken we onderscheid tussen het jaarverslag (over verslagjaar 2018) en het presentatieverslag. Het jaarverslag bevat onder meer de door EY gecontroleerde jaarcijfers en een aantal belangrijke kritieke prestatie-indicatoren (KPI's) van Energiefonds Overijssel. Het presentatieverslag geeft veel informatie over de door het fonds gerealiseerde projecten en biedt een meer laagdrempelige en beeldende samenvatting van het afgelopen jaar. Dit verslag wordt niet gecontroleerd door EY.

Deze splitsing faciliteert de gerichte communicatie over Energiefonds Overijssel richting de diverse doelgroepen. Als thema voor het presentatieverslag 2018 is gekozen voor 'Innovatie'. Op dit vlak zijn er diverse ontwikkelingen geweest en het is een speerpunt voor de aankomende periode. Innovatie is immers onmisbaar als het gaat om het versnellen van de energietransitie.

Ontwikkelingen gedurende het boekjaar

Het jaar 2018 stond onder meer in het teken van de transitie van het fondsbeheer van ASN Duurzame Deelnemingen N.V. naar StartGreen. Het beheren van een fonds zoals Energiefonds Overijssel was om interne bedrijfsmatige en strategische overwegingen niet meer een primaire focus van ASN Duurzame Deelnemingen N.V. Daarom werd besloten om het fondsbeheer over te dragen aan StartGreen, dat reeds vanaf aanvang van Energiefonds Overijssel als onderopdrachtnemer betrokken is geweest. Met deze overdracht is de continuïteit van het fonds gewaarborgd.

Het transitietraject werd ingezet in 2017 en programmatisch opgezet. De transitie had zowel bij de vertrekkende als de aankomende fondsbeheerder vergaande consequenties, bijvoorbeeld op organisatorisch, administratief en personeelsgebied. Omdat de beheertaken van Energiefonds Overijssel bij een externe fondsbeheerder liggen, bleven beide vennootschappen Energiefonds Overijssel I B.V. en Energiefonds Overijssel II B.V. grotendeels buiten de scope van deze transitie. Zij waren wel betrokken bij onder meer de aanpassing van de kaders in de vorm van een nieuw investeringsreglement en een nieuw Uitvoeringsbesluit subsidies (Ubs). Deze aanpassing kwam neer op een verruiming van de kaders, en dit geeft het fonds meer armslag om haar activiteiten uit te voeren. Daarnaast was de overgang van de administrateur van het fonds, van Actiam N.V. naar Vistra Fund Services (Netherlands) B.V. een intensieve operatie die met succes is afgerond. Verder is continuïteit in de personele bezetting voor Energiefonds Overijssel bevorderd doordat een deel van het EFO-financieringsteam van ASN Bank betrokken wenste te blijven bij het Energiefonds en daarom in dienst is getreden bij StartGreen.

Na het verkrijgen van de MiFID II-vergunning door StartGreen kon de transitie worden afgerond. Op 28 september 2018 is ASN Duurzame Deelnemingen N.V. afgetreden als directie, is B.J. (Bas-Jan) Blom als algemeen directeur afgetreden, is StartGreen benoemd als nieuwe directie en is B.G.M. (Bert) de Haas aangetreden als nieuw algemeen directeur. Met het ondertekenen van de

nieuwe contracten, waarin onder meer ook de per 1 januari 2018 beoogde revolverendheid van het fonds nogmaals werd bevestigd, was de transitie voltooid.

Met het verkrijgen van de MiFID II-vergunning is de governance van Energiefonds Overijssel op onderdelen aangepast. Dit leidde bijvoorbeeld tot een nadere uitwerking van de relatie tussen fondsbeheerder en de (externe) adviescommissie, waarmee in december 2018 een eerste belangrijke stap is gezet.

Onvermijdelijk heeft de interne gerichtheid als gevolg van de transitie invloed gehad op de resultaten van het fonds. Dit wordt later toegelicht. Nu de transitie achter de rug is, kan weer vol worden ingezet op het realiseren van de doelstelling van het fonds voor 2019 en volgende jaren: het ondersteunen van de energietransitie in de provincie Overijssel.

De recente wijzigingen, bijvoorbeeld de geïntroduceerde revolverendheid van het fonds, maken het mogelijk om de verduurzaming van de energievoorziening en de energiebesparing in de provincie Overijssel ook de komende jaren verder te blijven aanjagen. Feitelijk is Energiefonds Overijssel van een fonds met een vaste looptijd omgezet naar een fonds met een onbepaalde looptijd. Het is daarmee een vorm van een 'evergreen-fonds' geworden. Dit vormt een mooi thema voor Energiefonds Overijssel de komende jaren.

Behaalde resultaten

Maatschappelijk rendement

Voor Energiefonds Overijssel betekent maatschappelijk rendement de door de financieringen gerealiseerde besparing van energie dan wel toename van opwekking van hernieuwbare energie, uitgedrukt in terajoule (TJ). Deze bijdrage wordt eenmalig, aan het begin van een project, berekend. Bij Energiefonds Overijssel I B.V. wordt de bijdrage geteld op het moment van closing van een participatie en bij Energiefonds Overijssel II B.V. wordt de bijdrage opgenomen op het moment van uitboeken van een lening.

Energiefonds Overijssel draagt bij aan de doelstelling van de provincie Overijssel van 20 procent nieuwe energie in 2023 en sluit aan op de doelen van het programma Nieuwe Energie Overijssel. Dit is behalve in dit jaarverslag ook in de tussentijdse rapportages 2018 vastgelegd.

De financieringen van het fonds in 2018 waren verantwoordelijk voor het volgende maatschappelijk rendement:

Nieuwe energie

Het maatschappelijk rendement wordt berekend door de verwachte besparing of duurzame energieopwekking per project om te rekenen naar terajoules. In 2018 is een aanpassing van de rapportagemethode maatschappelijk rendement doorgevoerd. Vanaf dat moment wordt het maatschappelijk rendement van uitgezette financieringen (closings bij participaties en uitboeken bij leningen) geteld. In voorgaande jaarverslagen werd het maatschappelijk rendement gerapporteerd van gecommiteerde financieringen. Dit gaf naar het oordeel van de fondsbeheerder een minder juist beeld aangezien het maatschappelijk rendement te vroeg zichtbaar werd gemaakt. De vergelijkende cijfers 2017 zijn herrekend naar de nieuwe methodiek.

Het maatschappelijk rendement van de gehele portefeuille bedraagt 3.265 TJ per jaar (2017: 3.233 TJ per jaar, volgens nieuwe methodiek: 2.591 TJ per jaar). Dit komt overeen met het energieverbruik (gas en elektriciteit) van ruim 45.386 huishoudens (gemiddeld 3.000 kWh en 1.470 m³ gas per huishouden). Dat is vergelijkbaar met het aantal huishoudens van de gemeente Deventer (45.286 huishoudens en 99.630 inwoners). De norm van de provincie Overijssel voor het fonds is minimaal 3.000 TJ per jaar. Energiefonds Overijssel voldoet in 2018 aan deze norm.

Energiefonds Overijssel behaalde tot en met 2018 in totaal een gemiddeld maatschappelijk rendement van 29,1 terajoule per jaar per miljoen euro (TJ/jaar/miljoen) die we financierden (2017: 30,2 TJ/jaar/miljoen, volgens nieuwe methodiek: 27,5 TJ/jaar/miljoen). Het gemiddeld maatschappelijk rendement van de verstrekte financieringen in 2018 was 27,4 TJ/jaar/miljoen (in 2017: 32,3 TJ/jaar/miljoen). Deze maatstaf geeft de mate van hefboomwerking van financieringen door het fonds weer. Het getal is berekend over het portefeuille-aandeel van participaties in en leningen aan projecten van ondernemingen en organisaties die nieuwe energie opwekken of

energie besparen. Dit rendement ligt beneden de ondergrens van de provinciale doelstelling van omgerekend 32 tot 96 TJ/jaar/miljoen. Hiervoor zijn meerdere redenen aan te geven.

Een eerste reden is dat de doelstelling is gebaseerd op de aanname dat circa 25 procent van de financiering van een project wordt geleverd door Energiefonds Overijssel en circa 75 procent door de markt, terwijl de gehele TJ-opwekking of -besparing toegerekend kan worden aan het fonds omdat deze het project mogelijk maakt. Hierdoor ontstaat een hefboomwerking. In praktijk is de bijdrage van Energiefonds Overijssel echter significant hoger, om zo de projecten te kunnen realiseren en binnen de gefinancierde onderneming een track record te kunnen opbouwen voor vervolginvesteringen. Een andere oorzaak van de lagere realisatie van de TJ/jaar/miljoen is dat in 2018 het aantal zonneprojecten en monovergisters in de portefeuille is toegenomen (circa € 8,5 miljoen in zes projecten). Het maatschappelijk rendement hiervan is in de regel relatief laag, zeker in vergelijking met bijvoorbeeld houtgestookte biomassa-projecten. De fondsbeheerder weegt hier af dat de urgentie van de energietransitie dermate groot is, dat ook deze projecten voor financiering in aanmerking moeten komen.

De fondsbeheerder kan aanspraak maken op een bonus voor behaald maatschappelijk rendement indien in een kalenderjaar een (minimaal) maatschappelijk rendement wordt gehaald van 35 TJ/jaar/miljoen. Over de financieringen uitgezet in 2018 is, zoals eerder werd vermeld, 27,4 TJ/jaar/miljoen gerealiseerd en over de gehele portefeuille gemiddeld 29,1 TJ/jaar/miljoen over de portefeuille tot en met heden. In de alinea hierboven wordt dit verklaard. De fondsbeheerder kan over 2018 geen aanspraak maken op een bonus voor behaald maatschappelijk rendement.

Werkgelegenheid

De investeringen van Energiefonds Overijssel resulteren in een werkgelegenheid van 120 structurele arbeidsplaatsen (2017: 94 structurele arbeidsplaatsen) en 1.512 tijdelijke arbeidsplaatsen (2017: 1.485 tijdelijke arbeidsplaatsen). De norm, in de vorm van een bandbreedte, die de provincie Overijssel heeft gesteld bedraagt 150 tot 375 structurele arbeidsplaatsen.

Financiële prestaties

De portefeuille van uitstaande leningen leverde in 2018 € 2,6 miljoen rente-inkomsten op (2017: € 2,1 miljoen). De kosten bedroegen € 4,0 miljoen (2017: € 3,3 miljoen). Er was sprake van één (gedeeltelijke) afboeking bij een participatie van Energiefonds Overijssel I B.V., namelijk Empyro B.V. ter grootte van € 0,3 miljoen. (2017: € nul). Het nettoresultaat komt daarmee op € 1,6 miljoen negatief (2017: € 1,2 miljoen negatief), wat leidt tot een cumulatief resultaat van € 12,1 miljoen negatief (2017: € 10,5 miljoen negatief). Voorzien is dat het fonds in 2020 op jaarbasis het break-evenpoint bereikt.

De kosten zijn in 2018 ongeveer gelijk aan de begroting uitgevallen. De post transitiekosten is groter uitgevallen dan begroot, onder meer door het uitstel van behandeling van de feitelijke overgang van juli naar eind september. Extern advies, bijvoorbeeld voor due diligence onderzoek, wordt in veel gevallen door de aanvragers ingehuurd of later verrekend met de financiering.

Ontwikkeling portefeuille

Energiefonds Overijssel zette in 2018 € 21,3 miljoen uit (inclusief bouwdepots). De huidige omvang van de portefeuille bedraagt € 166,9 miljoen. Het fonds heeft vanaf aanvang € 185,6 miljoen uitgezet. Er werden in 2018 tien nieuwe leningen afgesloten ter waarde van € 17,2 miljoen. Ook werden vier nieuwe participaties/investeringen aangegaan en vond er een exit plaats.

Het fonds is qua technologie-opbouw als volgt verdeeld:

Verdeling	2018	
Biomassa	€ 30.602.735	18%
Energiebesparing	€ 90.659.653	54%
Zon	€ 34.230.574	21%
Opslag & Infrastructuur	€ 7.727.741	5%
Aard- en restwarmte	€ 3.325.000	2%
Overige	€ 305.041	0%
Totaal Uitstaand	€ 166.850.743	100%

De portefeuille voor woningcorporaties, in bovenstaande tabel onderdeel van Energiebesparing, bedraagt € 80 miljoen.

Marketing en acquisitie

Om de instroom te vergroten, is het van belang te blijven werken aan de voorwaarden van Energiefonds Overijssel en het fonds daarmee beter af te stemmen op de markt en de wensen van (potentiële) klanten. Zo werd per eind december 2018 het instrument van de achtergestelde lening toegevoegd aan het instrumentarium van Energiefonds Overijssel II B.V. Dit voorziet in de behoefte uit de markt om bijvoorbeeld financiering te verstrekken aan coöperaties en stichtingen, waar een equity-participatie niet mogelijk is. In 2019 zullen de eerste achtergestelde leningen worden verstrekt. Verder is in 2018 een aantal businessdevelopment-projecten gestart, waarmee knelpunten in de financieringsmarkt worden aangepakt. Naar verwachting heeft de uitkomst van deze projecten een positieve invloed op de uitzettingen de komende jaren.

Kasstromen en financieringsbehoeften

De financiering van Energiefonds Overijssel verloopt volgens afspraken die zijn gemaakt in een financieringsovereenkomst. Financiering van Energiefonds Overijssel I B.V. en Energiefonds Overijssel II B.V. vindt plaats vanuit de provincie Overijssel. Sinds 2017 vinden ook terugbetalingen plaats uit Energiefonds Overijssel I B.V. en Energiefonds Overijssel II B.V. aan de provincie Overijssel. Vanwege de revolverendheid van het fonds kunnen de bedragen die zijn terugbetaald aan de provincie weer opnieuw worden uitgezet.

In het verleden werden Energiefonds Overijssel I B.V. en Energiefonds Overijssel II B.V. gefinancierd door het verstrekken van leningen vanuit de provincie Overijssel. In verband met de verstrekte MiFID-vergunning dient Energiefonds Overijssel I B.V. een positief eigen vermogen te hebben. Daarom is in het derde kwartaal 2018 de lening van de provincie Overijssel aan Energiefonds Overijssel I B.V. omgezet in agio. Dit heeft als gevolg dat de provincie in de toekomst aanvullende financiering middels agiostorting doet aan Energiefonds Overijssel I B.V., indien een negatief eigen vermogen dreigt te ontstaan. Als dit niet het geval is, kan financiering via leningen aan Energiefonds Overijssel I B.V. blijven plaatsvinden. Energiefonds Overijssel II B.V. werd en blijft door de provincie Overijssel gefinancierd door middel van het verstrekken van leningen.

Risicobeheer

De beheerder houdt toezicht op de financiële en niet financiële risico's, waarbij risicomanagement integraal onderdeel is van het fondsbeheer. Het risicomanagementbeleid bestaat uit de volgende vijf pijlers:

Cultuur & risicobewustzijn	Er is voldoende aandacht voor cultuur, integriteit en risicobewustzijn.
Strategie & doelstellingen	Risico's worden meegewogen in de strategische keuzes en het vaststellen van 'risk appetite'. Doelstellingen dienen als basis voor het identificeren, beoordelen en reageren op risico's.
Informatie & rapportages	Risico's en realisatie van doelstellingen worden geïdentificeerd, beoordeeld en gerapporteerd.
Besturing	Rapportages en analyses worden besproken in de verantwoordelijke comités en indien nodig worden aanvullende maatregelen getroffen om doelstellingen te realiseren en risico's te mitigeren.
Procesbeheersing	Taken en verantwoordelijkheden zijn benoemd. Procesrisico's worden geïdentificeerd, inclusief maatregelen om risico's te mitigeren.

De fondsbeheerder beoordeelt risico's minimaal eenmaal per jaar middels een risk self-assessment. Per geïdentificeerd risico wordt ingeschat wat de kans is dat het zich voordoet en wat in dat geval de impact is voor het fonds. Op basis hiervan bepaalt de beheerder of aanvullende maatregelen gewenst zijn. De operationele processen zijn beschreven en de verantwoordelijkheden zijn belegd. Per proces zijn risico's in kaart gebracht, inclusief beheersmaatregelen om risico's te mitigeren.

Het beoordelen van de risico's van de portefeuille is onderdeel van het reguliere proces. Dit gebeurt bijvoorbeeld door middel van revisies, het beoordelen van de jaarstukken en/of via deelname aan de aandeelhoudersvergaderingen. Het is niet alleen essentieel om de risico's te mitigeren, maar ook om adequaat te reageren als de risico's zich in de praktijk voordoen. Een grote rol hierbij spelen ervaring, de inrichting van de organisatie, goede en constante monitoring en het vermogen om snel te reageren en aanpassingen te doen.

Voor Energiefonds Overijssel zijn de volgende risico's geïdentificeerd:

Financieel risico	Marktrisico	Het marktrisico is het risico dat de hele markt of een categorie van activa daalt, waardoor de prijs en de waarde van de activa in de portefeuille kunnen worden beïnvloed. Het marktrisico is hoog en zal iets afnemen naarmate de portefeuille voller wordt, maar blijft hoog. De reden hiervoor is dat de activiteiten beperkt zijn tot de provincie Overijssel, door nieuwe technieken zoals geothermie of biovergisters, en doordat de portefeuille beperkt gespreid is.
	Renterisico	Het renterisico is het risico dat de marktwaarde van de uitstaande leningen wijzigt door een verandering van de markttrente. Omdat de intentie is dat het fonds de leningen gedurende de gehele looptijd behoudt, worden alle leningen op geamortiseerde kostprijs gewaardeerd. Hierdoor is het renterisico gering. Het renterisico is beperkt door de rentevaste periode van de bestaande leningen, die is namelijk altijd gelijk aan de looptijd van de lening.
	Kredietrisico	Het kredietrisico bestaat vooral uit het risico van een verandering in de kasstromen bij de leningnemer. Het totale kredietrisico op de portefeuille is gemiddeld, een groot gedeelte van de portefeuille (alle financieringen aan woningcorporaties) is gegarandeerd. Het kredietrisico vergt

		aandacht omdat het fonds ook innovatieve projecten financiert. Deze projecten hebben vaak een hoger risicoprofiel. Het risico wordt beperkt door de kredietwaardigheid van de tegenpartij zorgvuldig te beoordelen, door de hoogte van de kredieten te maximaliseren en door garanties of zekerheden te vragen.
	Liquiditeitsrisico	Het liquiditeitsrisico is het risico dat niet op tijd aan betalingsverplichtingen kan worden voldaan. Bijvoorbeeld omdat er te weinig geld in kas zit, of dat er te weinig direct opvraagbaar geld bij (andere) banken beschikbaar is. Dit risico is klein, door een langlopende lening van de provincie Overijssel en een lening voor werkkapitaal van de ASN Bank (de Volksbank N.V.) die is gegarandeerd door de provincie Overijssel.
	Verhandelbaarheidsrisico	Het verhandelbaarheidsrisico is het risico dat een financieel instrument op het moment van gewenste verkoop een geringe verhandelbaarheid heeft, zodat er relatief weinig opbrengsten zijn. Het verhandelbaarheidsrisico is groot, doordat de leningen en participaties beperkt verhandelbaar zijn. De impact hiervan is gering, omdat het de opdracht noch intentie is om op korte termijn de leningen en participaties te verhandelen.
Niet-financiële risico's	Operationeel risico	Het operationeel risico is het risico dat de operationele en risicobeheersing van processen onvoldoende is. Dit kan het gevolg zijn van onvoldoende ingerichte processen, menselijk falen of onvoldoende kennis, waardoor doelstellingen niet worden gerealiseerd. Dit risico is gemiddeld. De kans wordt als laag ingeschat, maar de potentiële impact is groot.
	Uitbestedingsrisico	Het uitbestedingsrisico is het risico ten aanzien van de continuïteit van de bedrijfsvoering, integriteit en/of kwaliteit van de dienstverlening. Dit risico wordt beperkt door te werken met mandaten en dienstverleningsovereenkomsten, periodieke overleggen, periodieke verslaggeving en monitoring.
	IT- en securityrisico	Het IT- en securityrisico is het risico dat de (beschikbaarheid van) systemen, de gegevens of tegoeden van Energiefonds Overijssel worden aangetast als gevolg van cyberaanvallen van buitenaf, aanvallen via extern gelinkte systemen of frauduleus handelen door interne of externe personen. Hoewel de potentiële impact groot kan zijn, wordt de kans als klein ingeschat als gevolg van de getroffen maatregelen.
	Juridisch risico	Het juridisch risico is dat niet wordt voldaan aan relevante wetten, voorschriften en standaarden of dat contractuele afspraken niet kunnen worden afgedwongen als gevolg van handelingen, nalatigheid of onvermogen van de onderneming met als gevolg reputatieschade, afbreuk aan de integriteit van de onderneming, juridische sancties of financiële schade. De potentiële impact kan gemiddeld zijn voor het fonds, maar als gevolg van de getroffen maatregelen wordt de kans klein ingeschat.

Vooruitzichten 2019

Markt

Gedurende 2018 bleef de marktrente laag. De verwachtingen zijn dat de rente in 2019 wellicht iets stijgt, maar niet significant. Het rentevoordeel dat Energiefonds Overijssel kan bieden blijft daarom beperkt. Mede vanwege de lage marktrenten is het streefrendement van het fonds neerwaarts aangepast. Het gevolg van het beperkte rendement is dat er weinig ruimte is voor het nemen van risico's die het rendement verder kunnen verlagen.

Daarnaast zijn er verschillende overheidsinitiatieven gestart om verduurzaming te stimuleren. Deze initiatieven zorgen voor voldoende kapitaal in de markt voor verduurzaming en hebben een neerwaarts effect op de rente en rendementen. Energiefonds Overijssel zoekt de optimale samenwerking met deze initiatieven en probeert deze kapitaalstromen naar de projecten te leiden. In sommige gevallen sluit de in de markt gevraagde grootte van financieringsomvang van de verschillende initiatieven echter niet aan bij de gewenste minimale financieringsomvang van banken en de nieuwe initiatieven.

Meer in algemene zin is een trend zichtbaar dat steeds meer middelen beschikbaar komen voor groei-investeringen, nadat het eerste risico is genomen. Energiefonds Overijssel is dan nog steeds nodig, maar de accenten verschuiven de komende jaren mogelijk naar meer aanvragen voor vroegfasefinanciering. De marktimperfecties komen in deze ontwikkeling dan eerder te liggen. Deze financieringen leveren uiteindelijk wel weer participaties op die via groeifinancieringen verder van kapitaal voorzien kunnen worden, maar de verwachting is dat onze middelen daar minder voor nodig zijn. Dit omdat de reguliere financieringsmarkt deze vervolgfiancieringen oppakt. Samengevat: we verwachten meer vraag naar vroegfasefinancieringen, maar minder ruimte voor grotere vervolgfiancieringen. Als deze marktontwikkeling verder evolueert, zorgt dat voor een hoger risicoprofiel voor Energiefonds Overijssel en in zijn geheel minder volume van uitzettingen (niet per definitie minder uitzettingen). Dit vraagt van de governance van Energiefonds Overijssel om daarop in te spelen.

Verder laten de energieprijzen de laatste jaren een dalende trend zien, die langzaam is omgebogen naar een stijging. De verwachting is dat deze prijzen weer gestaag zullen gaan stijgen. Het fiscale beleid vanuit de overheid is recent gericht geweest op elektrificatie. Dat wil zeggen dat de energiebelasting op elektriciteit is verlaagd, en dat deze op gas is verhoogd. Door het effect van de Opslag Duurzame Energie (ODE) en de ontwikkeling van groothandelsprijzen, is het te verwachten dat energieprijzen over de gehele linie (dus zowel gas als elektriciteit) gaan stijgen. Dit zal een positief effect hebben op (de haalbaarheid van) projecten op het gebied van hernieuwbare energieopwekking.

Vooruitblik

Het aanbod in de markt van projecten voor duurzame energie en energiebesparing blijft zich ook in 2019 gestaag ontwikkelen. We verwachten in 2019 zeven nieuwe participaties, inclusief vervolginvesteringen voor een totaalbedrag van € 6 miljoen, en daarnaast elf nieuwe leningen voor een totaalbedrag van € 30 miljoen. Met deze toevoegingen genereert de portefeuille rente-, dividend- en verkoopopbrengsten van ongeveer € 4,1 miljoen. De geraamde kosten voor 2019 zijn ook begroot op circa € 4,1 miljoen. Met de geplande introductie van de nieuwe huisstijl is de begrotingspost marketing en communicatie groter dan in 2018.

De urgentie van de energietransitie is groot. Energiefonds Overijssel is een belangrijk instrument om deze transitie in Overijssel mogelijk te maken. De directie ziet het jaar 2019 met vertrouwen tegemoet.

Zwolle/Amsterdam, 12 maart 2019

De directie

Geconsolideerde jaarcijfers 2018
Energiefonds Overijssel I B.V.

Geconsolideerde balans

Voor winstbestemming en in € 1.000	Toelichting	31-12-2018	31-12-2017
Activa			
Financiële vaste activa			
Participaties	(A)	10.240	7.166
Leningen	(B)		
EFO I		-	476
EFO II		156.611	150.703
		156.611	151.179
		166.851	158.345
Vlottende activa			
Vorderingen	(C)	1.868	849
Liquide middelen	(D)	28.742	31.493
		30.610	32.342
Totale activa		197.461	190.687
Passiva			
Eigen vermogen (E)			
Geplaatst kapitaal		-	-
Agio		13.348	-
Overige reserves		(10.526)	(9.344)
Onverdeeld resultaat		(1.618)	(1.182)
		1.204	(10.526)
Langlopende schulden			
Lening Provincie Overijssel	(F)	161.287	168.858
Lening ASN Bank N.V.	(G)	12.555	12.755
		173.842	181.613
Kortlopende schulden			
Bouwdepots leningen	(H)	21.867	18.497
Overige schulden	(I)	548	1.103
		22.415	19.600
Totale passiva		197.461	190.687

Geconsolideerde winst- en verliesrekening

Alle bedragen in € 1.000	Toelichting	1-1-2018	1-1-2017
		t/m 31-12-2018	t/m 31-12-2017
Opbrengsten uit beleggingen			
Gerealiseerde waarde-veranderingen participaties		(315)	25
Rente leningen		2.648	2.077
		2.333	2.102
Kosten			
Beheervergoeding	(J)	(2.882)	(2.409)
Overige kosten	(K)	(918)	(730)
		(3.800)	(3.139)
Rentelasten		(151)	(145)
Resultaat voor belasting		(1.618)	(1.182)
Belasting	(L)	-	-
Nettoresultaat		(1.618)	(1.182)

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

<i>Alle bedragen in € 1.000</i>		1-1-2018	1-1-2017
Toelichting		t/m 31-12-2018	t/m 31-12-2017
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Resultaat		(1.618)	(1.182)
<i>Aanpassingen om resultaat aan te sluiten op de door de beleggingsactiviteiten gegenereerde kasstroom:</i>			
Gerealiseerde waardeveranderingen van participaties		315	(25)
Mutatie vorderingen		(1.019)	(125)
Mutatie overige schulden		(556)	241
Nettokasstroom uit operationele activiteiten		(2.878)	(1.091)
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
Aankoop participaties		(3.823)	(2.467)
Verkoop participaties		435	157
Verstekte leningen		(17.232)	(23.598)
Aflossingen leningen		11.799	2.151
Mutaties bouwdepots leningen		3.370	(198)
Nettokasstroom uit investeringsactiviteiten		(5.450)	(23.955)
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Agio storting van de Provincie Overijssel		13.348	-
Ontvangsten uit leningen van de Provincie Overijssel		15.332	31.680
Aflossingen op leningen van de Provincie Overijssel		(22.902)	-
Ontvangsten uit leningen van de ASN Bank		1.000	875
Aflossingen op leningen van de ASN Bank		(1.200)	-
Nettokasstroom uit financieringsactiviteiten		5.578	32.555
Nettokasstroom gedurende de periode			
Liquide middelen aan het begin van de periode		31.493	23.984
Liquide middelen aan het einde van de periode (D)		28.742	31.493
Samenstelling liquide middelen			
Liquide middelen voor operationele activiteiten		1.844	699
Liquide middelen voor investeringsactiviteiten		26.899	30.794
Totaal Liquide middelen	(D)	28.742	31.493

Toelichting op de geconsolideerde jaarcijfers

1. Algemeen

Energiefonds Overijssel I B.V. en haar groepsmaatschappij Energiefonds Overijssel II B.V. (samen: het fonds) zijn opgericht op 7 november 2012 en gevestigd te Luttenbergstraat 2, Zwolle. Energiefonds Overijssel I B.V. (EFO I) is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 56424566 en Energiefonds Overijssel II B.V. (EFO II) onder nummer 56424868.

Het fonds levert een financiële bijdrage aan ondernemingen, woningcorporaties en projecten in de Provincie Overijssel die energie besparen of opwekken uit hernieuwbare bronnen. Energiefonds Overijssel I B.V. doet dit via investeringen in eigenvermogensinstrumenten (participaties) en Energiefonds Overijssel II B.V. door leningen en garanties te verstrekken aan ondernemingen, woningcorporaties en projecten.

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de financiële gegevens van Energiefonds Overijssel I B.V. en haar 100% dochtermaatschappij Energiefonds Overijssel II B.V. opgenomen. De verslagperiode van het fonds heeft betrekking op de periode 1 januari 2018 tot en met 31 december 2018. De geconsolideerde jaarrekening is opgemaakt op 12 maart 2019.

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

2. Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Algemeen

De geconsolideerde jaarrekening wordt gepresenteerd in de euro, de functionele valuta van het fonds. De gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de continuïteitsveronderstelling van de onderneming. Tenzij anders vermeld zijn alle bedragen in duizenden euro's en worden de in de balans opgenomen posten gewaardeerd tegen nominale waarde. De omschrijvingen van financiële stromen en posities zijn aangepast in lijn met de activiteiten van het fonds. Daarom wijken deze omschrijvingen in enkele gevallen af van de voorschriften conform het Besluit Modellen Jaarrekening.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de geconsolideerde jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen doet die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarden van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft. Belangrijke schattingen en veronderstellingen hebben voornamelijk betrekking op de kredietwaardigheid van de tegenpartijen en de berekeningen van de waarde van leningen en participaties die daaraan zijn gekoppeld, zoals opgenomen in paragraaf 5, Financiële risico's.

Grondslagen voor consolidatie

De geconsolideerde jaarrekening omvat de financiële gegevens van de onderneming en haar groepsmaatschappij Energiefonds Overijssel II B.V. (100% belang). Groepsmaatschappijen zijn deelnemingen waarin de onderneming een meerderheidsbelang heeft, of waarop de onderneming op een andere wijze een beleidsbepalende invloed kan uitoefenen. Bij de bepaling of de onderneming beleidsbepalende invloed kan uitoefenen, worden financiële instrumenten betrokken die potentiële stemrechten bevatten en direct kunnen worden uitgeoefend. In de

geconsolideerde jaarrekening zijn de onderlinge schulden, vorderingen en transacties geëlimineerd, evenals de winsten die in de groep zijn gemaakt. De groepsmaatschappijen zijn integraal geconsolideerd. Energiefonds Overijssel houdt participaties aan met als doel om deze uiteindelijk weer te vervreemden. Participaties worden niet geconsolideerd tenzij er sprake is van een controlerend belang. Dat is nergens het geval. De percentages groter dan 50% in het overzicht in de bijlage zijn percentages van het "nominaal aandelenkapitaal". Deze zijn niet maatgevend voor de mate van zeggenschap.

Criteria opname in de balans

Een financieel instrument wordt in de balans opgenomen zodra het waarschijnlijk is dat toekomstige economische voordelen van het financiële instrument naar het fonds zullen vloeien. De reële waarde van een financieel instrument bij eerste opname is gelijk aan de kostprijs van het financiële instrument.

Een financieel instrument wordt niet langer in de balans opgenomen als een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle toekomstige rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het financiële instrument aan een derde worden overgedragen.

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen als er sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen, en als bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De rentebaten en -lasten die samenhangen met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Participaties

Onder participaties worden verstaan belangen in aandelenkapitaal van ondernemingen, waarbij geen invloed van betekenis wordt uitgeoefend op het zakelijke en financiële beleid van de onderneming. Zij worden gewaardeerd tegen kostprijs of lagere marktwaarde. Het innovatieve karakter van de ondernemingen beperkt het gebruik van algemeen aanvaarde waarderingssystemen en technieken. Waardering tegen reële waarde is empirisch lastig, de waarde is bovendien erg volatiel. Bovendien worden de belangen niet aangegaan om te verhandelen. Daarom is besloten de participaties in eerste opname te waarderen tegen kostprijs. Deze keuze impliceert dat alleen gerealiseerde waardeveranderingen in de verlies-en-winstrekening worden verwerkt, evenals eventuele bijzondere waardeverminderingen.

Leningen

Verstrekke leningen en overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, eventueel verminderd met bijzondere waardeverminderingen. Bouwdepots maken onderdeel uit van de lening en zijn bestemd voor het verrichten van specifieke betalingen, bijvoorbeeld aan leveranciers. Depots worden op een aparte rekening gehouden door en bij de beheerder. De leningnemer betaalt de leningrente over het depot maar ontvangt ook rente over het depot.

Bijzondere waardeverminderingen

De financiële vaste activa worden op iedere verslagdatum beoordeeld om te bepalen of er objectieve aanwijzingen bestaan dat een actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Een financieel actief wordt geacht onderhevig te zijn aan een bijzondere waardevermindering als er objectieve aanwijzingen zijn dat na de eerste opname van het actief zich een gebeurtenis heeft voorgedaan die een negatief effect heeft gehad op de verwachte toekomstige netto kasstromen van dat actief en als hiervan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt. Objectieve aanwijzingen dat financiële activa onderhevig zijn aan een bijzondere waardevermindering omvatten onder meer het niet nakomen van betalingsverplichtingen en achterstallige betalingen door een tegenpartij, herstructurering

van een bedrag dat aan de onderneming toekomt onder voorwaarden die de onderneming anders niet zou hebben overwogen, aanwijzingen dat een tegenpartij failliet zal gaan, en het verdwijnen van een actieve markt voor een bepaald effect.

Aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen van vorderingen en beleggingen die de onderneming waardeert tegen geamortiseerde kostprijs, worden in aanmerking genomen zowel op het niveau van specifieke activa als op collectief niveau. Van alle individueel significante vorderingen en beleggingen wordt beoordeeld of deze specifiek onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering. Alle individueel significante vorderingen en beleggingen waarvan is vastgesteld dat deze niet specifiek onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering, worden vervolgens collectief beoordeeld op een eventuele waardevermindering die zich al heeft voorgedaan, maar nog niet is vastgesteld. Van individueel niet-significante vorderingen wordt collectief beoordeeld of deze onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering door samenvoeging van vorderingen met vergelijkbare risicokenmerken.

Bij de beoordeling van de collectieve waardevermindering gebruikt de onderneming historische trends van de waarschijnlijkheid van het niet-nakomen van betalingsverplichtingen, het tijdsbestek waarbinnen incassering plaatsvindt en de hoogte van gemaakte verliezen. De uitkomsten worden bijgesteld als de beheerder van het fonds van oordeel is dat de huidige economische en kredietomstandigheden zodanig zijn dat het waarschijnlijk is dat de daadwerkelijke verliezen hoger dan wel lager zullen zijn dan historische trends suggereren.

Een bijzondere waardevermindering van een financieel actief dat tegen geamortiseerde kostprijs wordt gewaardeerd, wordt berekend als het verschil tussen de boekwaarde en de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen, verdisconteerd tegen de huidige markttrente van het actief.

Verliezen worden verantwoord in de winst-en-verliesrekening. Rente op het actief dat aan een bijzondere waardevermindering onderhevig is, blijft verantwoord worden via oprenting van het actief.

Als in een latere periode het actief dat onderhevig is aan een bijzondere waardevermindering, stijgt en het herstel objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die plaatsvond na de opname van de bijzondere waardevermindering, wordt het bedrag uit hoofde van het herstel verantwoord in de winst-en-verliesrekening.

Overige activa en passiva

De overige activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde. De waardering is nagenoeg gelijk aan de marktwaarde als gevolg van de korte looptijden van de betreffende posten.

Waardering

De reële waarde van in de balans opgenomen financiële instrumenten die zijn verantwoord onder liquide middelen, kortlopende vorderingen en schulden e.d., benadert de balanswaarde daarvan. Financiële instrumenten die zijn verantwoord onder financiële vaste activa (zie paragraaf 7 Participaties en paragraaf 8 Leningen in de Toelichting op de geconsolideerde balans) worden gewaardeerd tegen de (geamortiseerde) kostprijs of lagere marktwaarde. De belangrijkste reden hiervoor is dat zowel de participaties als de leningen niet uit handelsdoeleinden worden gehouden. Ze zijn derhalve primair als financieel actief op de balans opgenomen. Bovendien is het voor de meeste jonge ondernemingen zowel ondoenlijk als kostbaar om een reële marktwaarde vast te stellen.

3. Grondslagen van resultaatbepaling

Het resultaat betreft de inkomsten uit belegde middelen (dividend en rente) over de verslagperiode, onder aftrek van de aan de verslagperiode zijn toe te rekenen.

Het dividend is het verdiende bruto contante dividend. Dividenden worden in de winst-en-verliesrekening verantwoord op het moment dat deze betaalbaar zijn gesteld.

De interestbaten betreffen de bruto ontvangen rente op leningen onder aftrek van een eventuele provisie. De rente wordt verantwoord in de periode waarop zij betrekking heeft.

Verantwoording van baten en lasten

Baten worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting heeft plaatsgevonden waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

4. Grondslagen voor het opstellen van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht geeft inzicht in de herkomst van de liquide middelen die gedurende de periode beschikbaar zijn gekomen en de wijze waarop deze zijn aangewend. De kasstromen worden gesplitst in operationele activiteiten, investeringsactiviteiten en financieringsactiviteiten. Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

5. Financiële risico's

De activiteiten van het fonds kunnen financiële risico's van verscheidene aard met zich meebrengen. De belangrijkste risico's zijn het marktrisico, renterisico, kredietrisico, liquiditeitsrisico, verhandelbaarheidsrisico, uitbestedingsrisico en valutarisico. Voor het fonds zijn per balansdatum niet alle risico's relevant. Niet relevant zijn met name valutarisico's omdat het fonds geen posities heeft (gehad) in vreemde valuta. De overige risico's worden hieronder nader toegelicht en gekwantificeerd.

Marktrisico

De participaties en leningen zijn blootgesteld aan marktschommelingen en risico's die inherent zijn aan participaties en leningen. De reële waarde van participaties en verstrekte leningen kan fluctueren vanwege vele factoren, zoals de verwachtingen ten aanzien van economische groei, inflatie en prijsontwikkeling op goederen- en valutamarkten.

Het fonds verstrekt alleen leningen aan en neemt participaties in ondernemingen in de Provincie Overijssel. Deze beperking tot de Provincie Overijssel vergroot het marktrisico van de leningenportefeuille. Investeren in meerdere sectoren of thema's kan het risico spreiden. Ultimo verslagperiode was sprake van een beperkte spreiding omdat ongeveer de helft van de uitbetaalde leningen aan één sector is verstrekt, de sector woningcorporaties. De participaties zijn over meerdere sectoren verspreid.

Renterisico

Renterisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument wijzigt als gevolg van veranderingen in de marktrente.

De looptijd van leningen aan woningcorporaties is maximaal vijftien jaar, de looptijd van de overige leningen fluctueert. Aangezien het fonds de intentie heeft de leningen gedurende de gehele looptijd te behouden, worden alle leningen op geamortiseerde kostprijs gewaardeerd. Bovendien geldt voor alle leningen een rentevaste periode die gelijk is aan de looptijd van de lening. Hierdoor is het renterisico gering.

Onderstaande tabel geeft inzicht in het renterisico op de leningenportefeuille. Het renterisico wordt niet afgedekt.

<i>Bedragen in € 1.000</i>	31-12-2018	31-12-2017
Effectief rendement	2,0%	2,0%
Gemiddelde resterende looptijd	11,8 jaar	12,9 jaar

Het effectief rendement is gelijk gebleven aan voorgaand jaar. De ondernemingen betalen een hogere rente dan de woningcorporaties. Het rendement van de leningenportefeuille is daarmee positief. Voor het bepalen van het rendement van de hele portefeuille moeten ook de inkomsten uit de participaties (exit en dividend) en converteerbare leningen worden meegeteld. De participaties leveren pas na langere tijd inkomsten op.

Kredietrisico

Bij het verstrekken van leningen bestaat het risico dat de tegenpartij niet aan de rente- en/of aflossingsverplichtingen kan voldoen. Het fonds beheerst dit risico door bij de selectie van aanvragen voor een lening de kredietwaardigheid van de tegenpartij te beoordelen, de waarde van zekerheden, evenals de kwaliteit van het management van de entiteit waaraan het fonds een lening verstrekt.

Een aanzienlijk deel van de leningportefeuille bestaat uit leningen die zijn verstrekt aan woningbouwcorporaties. Het kredietrisico op deze leningen is beperkt, omdat deze leningen onder garantie van het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) of een gemeentelijke garantie vallen.

Leningen anders dan aan woningcorporaties zijn aan een maximum gebonden. De voorwaarden hiervoor zijn vastgelegd in het Uitvoeringsbesluit Subsidies (Ubs) van de Provincie Overijssel.

Naast de genoemde bankgaranties wordt per klant/project beoordeeld welke zekerheden nodig zijn voor voldoende dekking van de lening.

Het fonds bepaalt voor iedere leningnemer een risicocategorie. Dit gebeurt op basis van een risicoanalyse. In de tabel hierna is per risicocategorie het volume van de leningenportefeuille als percentage van de totale portefeuille weergegeven. Leningen waarvan de kans op wanbetaling (*probability of default* of PD) hoog is (PD-rating lager dan B) worden niet verstrekt.

Indien de rating van de leningnemer niet voldoende zekerheid biedt kunnen via onderhandse en notariële akten aanvullende zekerheden worden overeengekomen:

Onderhandse akten:

- Akte van Openbaar Pandrecht op Vorderingen Op Naam
- Akte van Stil Pandrecht op Vorderingen Op Naam
- Akte van Bezitloos Pandrecht op Roerende Zaken

Notariële akten:

- Akte van Hypotheek
- Akte van verpanding van aandelen

De mate waarin bovenstaande zekerheden noodzakelijk zijn wordt beoordeeld door de beheerder en door de externe adviescommissie van het Energiefonds Overijssel.

<i>Bedragen in € 1.000</i>		Volume per	Volume per	Kans op
		31-12-2018	31-12-2017	faillissement in %
PD Rating	Kans op wanbetaling			
AAA	Zeer laag	-	-	0,00 – 0,15
AA	Laag	93.960	95.046	0,00 – 0,30
A	Gemiddeld	1.706	1.869	0,00 – 0,62
BBB	Gemiddeld	2.785	-	0,00 – 1,24
BB	Gemiddeld	4.393	3.242	0,00 – 2,49
B	Hoog	53.766	47.678	0,00 – 4,99
CCC	Hoog	0	3.344	0,00 – 9,99
Totaal		156.611	151.179	

Het maximale kredietrisico wordt bepaald door de som van de liquide middelen, de vorderingen en de waarde van de leningenportefeuille minus bouwdepots. Het maximale kredietrisico bedraagt € 165,4 miljoen.

Liquiditeitsrisico

De Provincie Overijssel stelt de financiering van participaties en de leningportefeuille van het fonds renteloos ter beschikking voor de looptijd van de participaties en leningen tot een maximum van € 200 miljoen. ASN Bank N.V. stelt de financiering van het werkkapitaal ter beschikking in de vorm van een kredietfaciliteit van in totaal € 15 miljoen. Daarvan is per balansdatum € 12,6 miljoen in liquiditeiten verstrekt. Beide financieringen hebben een langlopend karakter, wat het liquiditeitsrisico voor het fonds beperkt. Zie hierna een overzicht van het liquiditeitsrisico per 31 december 2018.

Op korte termijn heeft het fonds voldoende middelen om aan zijn korte termijnverplichtingen te kunnen voldoen. Zoals aangegeven is de lange termijnfinanciering van het werkkapitaal gedekt door de financiering van ASN Bank N.V.

Het resterende bedrag van € 1,2 miljoen is het eigen vermogen. De Provincie Overijssel heeft een garantie afgegeven voor de financiering die ASN Bank N.V. heeft verstrekt, tot een bedrag van € 15,0 miljoen. Zie voor verdere informatie paragraaf 13.

31-12-2018				
<i>Bedragen in € 1.000</i>	Tot 1 jaar	1-5 jaar	5 jaar en langer	Totaal
<i>Activa</i>				
Participaties	-	-	10.240	10.240
Verstrekke leningen	-	-	156.611	156.611
Vorderingen	1.868	-	-	1.868
Liquide middelen	28.742	-	-	28.742
<i>Passiva</i>				
Lening provincie Overijssel	-	-	(161.287)	(161.287)
Lening ASN Bank N.V.	-	-	(12.555)	(12.555)
Bouwdepots	(21.867)	-	-	(21.867)
Overige schulden	(548)	-	-	(548)
Liquiditeitsgap	8.195	-	(6.991)	1.204

Verhandelbaarheidsrisico

De participaties waarin het fonds belegt zijn niet beursgenoteerd, waardoor de verhandelbaarheid gering is. Het risico bestaat dat een participatie niet of tegen een lagere koers kan worden verkocht. Het verhandelbaarheidsrisico van de portefeuille participaties is dan ook hoog. Het maximale aandeel van de portefeuille participaties in Energiefonds Overijssel is beperkt tot € 40 miljoen.

De leningenportefeuille van het fonds bestaat uit onderhandse leningen. Er bestaat geen actieve markt voor dergelijke leningen. Daardoor is het verhandelbaarheidsrisico van deze leningen hoog. Overigens is de intentie dat het fonds de leningen tot aan het einde van de looptijd houdt. De financiering van het fonds is hier op ingericht.

Uitbestedingsrisico

Het uitbestedingsrisico is het risico ten aanzien van de continuïteit van de bedrijfsvoering, integriteit en/of kwaliteit van de dienstverlening. Het fonds heeft tot 28 september 2018 ASN Duurzame Deelnemingen N.V., onderdeel van de Volksbank aangesteld als beheerder en statutair bestuurder. Vanaf 28 september is CL Venture Partners B.V. (hierna ook genoemd: StartGreen) aangesteld als beheerder en statutair bestuurder, StartGreen was vanaf de oprichting van het fonds betrokken als onderopdrachtnemer van ASN Duurzame Deelnemingen N.V.. StartGreen heeft een MiFID II-vergunning voor de beleggingsdiensten vermogensbeheer en beleggingsadvies en de nevendienst bewaring. De managementovereenkomst tussen het fonds en de beheerder is tot stand gekomen in een niet-openbare Europese aanbesteding. De beheerder dient te voldoen aan de eisen van de managementovereenkomst, waarin de opdracht is vastgelegd in samenhang met Uitvoeringsbesluit, IR, GS-mandaat, Financieringsregeling, Directiereglement, Vermogensbeheerovereenkomst, Statuten en Aanbestedingsdocumenten. Indien de beheerder hieraan niet voldoet, wordt de opdracht en managementovereenkomst beëindigd en volgen de consequenties als opgenomen in deze overeenkomst. De beheerder volgt haar eigen AO/IC ten aanzien van het beheer van een fonds en de regels uit de managementovereenkomst. Op het niveau van het fonds wordt toezicht gehouden door de RvC en de AvA (Gedeputeerde Staten).

De administratie van het fonds is tot 1 juni 2018 uitbesteed aan ACTIAM N.V. Per 1 juni 2018 is de administratie uitbesteed aan Vistra Fund Services (Netherlands) B.V. Een wijziging in de administratie gedurende het lopend boekjaar brengt veel extra

werkzaamheden met zich mee, maar de overdracht is in goede samenwerking tussen alle partijen uitgevoerd.

Valutarisico

De participaties en leningen noteren in euro's. Daarom loopt het fonds geen valutarisico.

6. Fiscale positie

Vennootschapsbelasting

Energiefonds Overijssel I B.V. en Energiefonds Overijssel II B.V. vielen tot 31 december 2015 onder de vrijstelling voor de VPB voor overheidsbedrijven ex art. 2 lid 7 Wet VPB 1969. Per 1 januari 2016 is de wetgeving gewijzigd en sindsdien is Energiefonds Overijssel belastingplichtig. Tot en met 2018 heeft dit nog geen consequenties gehad omdat er geen fiscaal belaste resultaten zijn behaald.

Belasting toegevoegde waarde

Het fonds verricht voor de btw vrijgestelde prestaties en kan geen voorheffing terugvorderen over de kosten die in rekening zijn gebracht.

Energiefonds Overijssel I B.V. kan de betaalde btw jaarlijks terugvorderen van het btw-compensatiefonds. De mogelijkheid voor terugvordering bij het btw-compensatiefonds geldt voor vennootschappen waarin de Provincie Overijssel een direct belang heeft, zoals Energiefonds Overijssel I B.V. In Energiefonds Overijssel II B.V. heeft de Provincie Overijssel geen direct belang en voor dit fonds bestaat deze mogelijkheid niet. De aan Energiefonds Overijssel II B.V. in rekening gebrachte btw is verantwoord in de winst-en-verliesrekening.

Toelichting op de geconsolideerde balans

7. Participaties (A)

Het verloop van de post Participaties gedurende de verslagperiode is als volgt:

Bedragen in € 1.000	1-1-2018	1-1-2017
	t/m 31-12-2018	t/m 31-12-2017
Stand aan het begin van de periode	7.166	4.831
Aankopen	3.823	2.467
Verkopen	(435)	(157)
Gerealiseerde waardeveranderingen	(315)	25
Waardeverminderingen	-	-
Stand ultimo periode	10.240	7.166

Aankopen

Het fonds heeft in de verslagperiode de volgende participaties aangekocht, die zijn gewaardeerd tegen de kostprijs.

Bedragen in € 1.000	Kostprijs	% van de portefeuille
ABC-KROOS B.V.	305	2,98%
Bio KKP B.V.	1.200	11,72%
Boeren met Zon B.V.	16	0,16%
PV Energie Finance Holding II B.V.	117	1,14%
S4 Ancillary Services I B.V.	1.700	16,60%
Slim Opgewekt Overijssel B.V.	125	1,22%
Solease Overijssel B.V.	44	0,43%
Streekpellets B.V.	67	0,65%
Warmtebedrijf Hengelo B.V.	250	2,44%
Waterlinzen-IP B.V.	0	0,00%
Totaal	3.823	37,3%

Verkopen

In december 2018 is de exit gerealiseerd door het verkopen van de aandelen in Empyro B.V. tegen een verkoopprijs van € 0,4 miljoen. Het belang is verkocht aan Twence B.V.. Daarbij is een negatieve waardeverandering gerealiseerd van € 0,6 miljoen waarvan reeds € 0,3 miljoen in 2015 is voorzien.

In 2018 was er bij geen van de participaties sprake van omstandigheden welke tot een afwaardering hebben geleid.

Prioriteitsaandeel

Energiefonds Overijssel I B.V. heeft in alle participaties een prioriteitsaandeel van € 1,-. Dit geeft extra rechten en zeggenschap die te maken hebben met dividenduitkering, besluitvorming en bedrijfsvoering van de ondernemingen.

8. Leningen (B)

Het verloop van de post Leningen gedurende de verslagperiode is als volgt:

<i>Bedragen in € 1.000</i>	1-1-2018	1-1-2017
	t/m 31-12-2018	t/m 31-12-2017
Stand aan het begin van de periode	151.179	129.732
Verstrekkings	17.232	23.598
Aflossingen	(11.799)	(2.151)
Stand ultimo periode	156.611	151.179

Het fonds heeft per 31 december 2018 de volgende leningen verstrekt, die na eerste opname zijn gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode. De reguliere leningen zijn verstrekt door EFO II. Er zijn geen bijzondere waardeverminderingen geboekt gedurende de verslagperiode.

Bedragen in € 1.000						
	Plaats	Geamortiseerde kostprijs	Opgelopen rente	Totaal	% van de portefeuille	
EFO II						
Woningcorporaties						
R.K. Woningstichting Ons Huis	Enschede	7.105	16	7.121	4,54%	
St Wetland Wonen Groep	Vollenhove	2.370	3	2.373	1,51%	
St. Wonen Delden	Delden	540	2	542	0,35%	
St. Woonconcept	Meppel	2.290	3	2.293	1,46%	
Stichting DeltaWonen	Zwolle	8.300	-	8.300	5,29%	
Stichting Mijande Wonen	Weerselo	3.680	9	3.689	2,35%	
Stichting Viverion	Lochem	3.570	-	3.570	2,28%	
Stichting Welbions	Hengelo	17.860	34	17.894	11,40%	
Woningcorporatie Salland Wonen	Raalte	3.860	14	3.874	2,47%	
Woningstichting de Woonplaats	Enschede	8.010	30	8.040	5,12%	
Woningstichting Domijn	Enschede	10.750	14	10.764	6,86%	
Woningstichting Openbaar Belang	Zwolle	1.800	7	1.807	1,15%	
Woningstichting Rentree	Deventer	2.920	11	2.931	1,87%	
Woningstichting SWZ	Zwolle	5.382	20	5.402	3,44%	
Woonbedrijf Ieder1	Deventer	1.650	6	1.656	1,06%	
Overige						
Ancillary Services I B.V.	Almelo	3.291	1	3.292	2,10%	
Bio KKP B.V.	Heino	2.300	-	2.300	1,47%	
Biogas Netwerk Twente BV	Almelo	1.706	-	1.706	1,09%	
Boeren met Zon B.V.	Vlisteren	450	-	450	0,29%	
Broekhuis Koegas B.V	Deurningen	1.005	-	1.005	0,64%	
Brouwer Biocentrale	Balkbrug	2.615	-	2.615	1,67%	
Cogas Duurzaam B.V.	Almelo	1.060	-	1.060	0,68%	
Duurzaam Energiebedrijf Enschede	Enschede	1.000	1	1.001	0,64%	
Endona Projecten B.V.	Heeten	2.285	-	2.285	1,46%	
EPS Zwolle B.V.	Zwolle	4.433	-	4.433	2,83%	
Groengas Kampen B.V.	Kampen	1.009	-	1.009	0,64%	
Groengas Twenterand B.V.	Almelo	1.420	-	1.420	0,91%	
N.V. Deventer Ontwikkelingsmij Sportcomplexen	Deventer	873	1	874	0,56%	
Opgewekt Duurzaamheidsfonds Overijssel B.V.	Arhem	2.045	-	2.045	1,30%	
OrangeGas Overijssel B.V.	Amsterdam	1.458	-	1.458	0,93%	
PM Investment B.V.	Hengelo	2.292	-	2.292	1,46%	
PV Energie Finance Holding B.V.	Kampen	8.373	-	8.373	5,34%	
Solease Overijssel B.V.	Utrecht	1.834	-	1.834	1,17%	
Stichting VIAA Gereformeerde Hogeschool	Zwolle	4.889	23	4.913	3,13%	
Streekpellets B.V.	Goor	2.246	1	2.247	1,43%	
Triple Groen Overijssel B.V.	Zwolle	1.755	5	1.760	1,12%	
Warehouses De Pauw SCA	Wolvertem (B)	2.947	43	2.989	1,91%	
Warmtebedrijf Hengelo B.V.	Eindhoven	3.075	-	3.075	1,96%	
Waterschap Vechtstromen	Almelo	13.000	49	13.049	8,32%	
WOAB Overijssel B.V.	Deventer	4.800	1	4.801	3,06%	
Wocozon Overijsel B.V.	De Meern	2.638	4	2.642	1,68%	
Woonconcept Energie B.V.	Meppel	1.725	-	1.725	1,10%	
Totaal		156.611	299	156.911	100%	

Alle leningen verstrekt aan woningcorporaties hebben een rentepercentage van 1,5% en bij aanvang een looptijd van vijftien jaar.

Met uitzondering van de leningen aan Stichting Welbions is voor alle leningen die aan woningcorporaties zijn verstrekt, zekerheid verstrekt door middel van de garantstelling voor de gehele uitstaande posities door de Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw. Voor de uitstaande vorderingen van Stichting Welbions heeft de gemeente Hengelo een garantstelling afgegeven voor de gehele uitstaande positie.

Voor de lening aan Sportbedrijf Deventer staat de gemeente Deventer garant. Voor de overige leningen zijn er zekerheden en voorwaarden gesteld waaraan is voldaan. De leningen staan geboekt tegen het bruto bedrag. Sommige leningen worden in stappen

uitbetaald. Het restant wordt dan in een bouwdepot gehouden (zie paragraaf 14). Over het brutobedrag is rente verschuldigd, over het bouwdepot wordt een rente vergoed.

9. Vorderingen (C)

De post Vorderingen bestaat uit:

<i>Bedragen in € 1.000</i>	31-12-2018	31-12-2017
Te vorderen btw	375	305
Te vorderen rente verstrekte leningenportefeuille	37	-
Lopende rente verstrekte leningenportefeuille	299	375
Te vorderen kapitaalstorting	1.030	-
Te vorderen aflossingen	127	169
Totaal	1.868	849

De te vorderen btw is de btw die Energiefonds Overijssel I B.V. kan terugvorderen van het btw-compensatiefonds. De vorderingen hebben een looptijd van minder dan één jaar.

10. Liquide middelen (D)

Als liquide middelen worden aangemerkt alle direct opeisbare tegoeden bij banken. De liquide middelen staan voor € 1.844 ter vrije beschikking, € 26.899 betreft gecommiteerde, maar nog niet getrokken leningen of participaties en ontvangen, maar nog niet doorgestorte rente en aflossingen van hoofdsommen.

<i>Bedragen in € 1.000</i>	31-12-2018	31-12-2017
Liquide middelen voor operationele activiteiten	1.844	699
Liquide middelen voor investeringsactiviteiten	26.899	30.794
Totaal	28.742	31.493

11. Eigen vermogen (E)

Het verloop van het eigen vermogen is als volgt:

Geplaatst kapitaal

<i>Bedragen in € 1.000</i>	1-1-2018	1-1-2017
	t/m 31-12-2018	t/m 31-12-2017
Stand aan het begin van de periode	-	-
Storting kapitaal	-	-
Stand ultimo periode	-	-

Agio reserve

<i>Bedragen in € 1.000</i>	1-1-2018	1-1-2017
	t/m 31-12-2018	t/m 31-12-2017
Stand aan het begin van de periode	-	-
Storting agio reserve	13.348	-
Stand ultimo periode	13.348	-

Overige reserves

<i>Bedragen in € 1.000</i>	1-1-2018	1-1-2017
	t/m 31-12-2018	t/m 31-12-2017
Stand aan het begin van de periode	(9.344)	(7.924)
Uit Onverdeeld resultaat	(1.182)	(1.420)
Stand ultimo periode	(10.526)	(9.344)

Onverdeeld resultaat

<i>Bedragen in € 1.000</i>	1-1-2018	1-1-2017
	t/m 31-12-2018	t/m 31-12-2017
Stand aan het begin van de periode	(1.182)	(1.420)
Naar Overige reserves	1.182	1.420
Nettoresultaat	(1.618)	(1.182)
Stand ultimo periode	(1.618)	(1.182)

Totaal

<i>Bedragen in € 1.000</i>	1-1-2018	1-1-2017
	t/m 31-12-2018	t/m 31-12-2017
Stand aan het begin van de periode	(10.526)	(9.344)
Storting agio reserve	13.348	-
Nettoresultaat	(1.618)	(1.182)
Stand ultimo periode	1.204	(10.526)

In 2018 is de lening van de Provincie Overijssel aan EFO I geconverteerd naar een agio-storting. Daarnaast heeft de aandeelhouder € 1.030.002 extra agio gestort. Per ultimo verslagperiode heeft EFO I een positief eigen vermogen. De ontvangen financiering van ASN Bank N.V. is gegarandeerd door de Provincie Overijssel.

12. Lening Provincie Overijssel (F)

De lening van de Provincie Overijssel van € 161 miljoen en de agiostorting van € 13 miljoen per 31 december 2018 is onderdeel van een financieringsovereenkomst van maximaal € 200 miljoen met een looptijd die eindigt op 31 december 2027. Voor de financieringsbehoefte boven de € 200 miljoen is een overbruggingskrediet verleend van € 80 miljoen tegen 1% rente. Deze leningen zijn onderdeel van de financieringsovereenkomst voor het beschikbaar stellen van de middelen. De via de financieringsovereenkomst getrokken gelden mogen uitsluitend worden gebruikt om gelden te financieren die zijn uitgezet bij ondernemingen, woningcorporaties en projecten.

Het verloop van de lening is als volgt:

<i>Bedragen in € 1.000</i>	1-1-2018	1-1-2017
	t/m 31-12-2018	t/m 31-12-2017
Stand aan het begin van de periode	168.858	137.178
Opgenomen	15.332	31.680
Afgeïst	(10.584)	-
Conversie agio	(12.318)	-
Stand ultimo periode	161.287	168.858

13. Lening ASN Bank N.V. (G)

De lening van ASN Bank N.V. is als volgt opgebouwd:

<i>Bedragen in € 1.000</i>	31-12-2018	31-12-2017
Lening	15.000	15.000
Bouwdepot	(1.245)	(2.245)
Aflossing	(1.200)	-
Totaal	12.555	12.755

De lening heeft als doel om het werkkapitaal te financieren en heeft een looptijd tot 31 december 2027. Het eerste deel van de lening is aangegaan per 3 december 2013, voor een hoofdsom van € 12 miljoen. Daarvan is € 4,38 miljoen uitbetaald in 2013, € 3,75 miljoen in 2014 en € 2,50 miljoen in 2015 en € 1,25 miljoen in 2016. De resterende tranche van € 0,12 miljoen is in 2017 opgevraagd. Er is in 2017 tevens een aanvullende lening voor werkkapitaal afgesloten van € 3 miljoen, daarvan is € 0,755 miljoen uitbetaald in 2017 en € 1 miljoen in 2018. De niet-opgenomen gelden van het depot zullen op de einddatum vrijvallen ter aflossing van de lening.

De rente voor de leningen bedraagt het driemaands Euribortarief met een opslag van 1,5%. De rente voor de tweede lening is minimaal 1,5%. Tot aan opname staan de leningen op een depotrekening bij de ASN Bank N.V. met een rentevergoeding van 50 basispunten onder het rentetarief over de lening.

<i>Bedragen in € 1.000</i>	1-1-2018	1-1-2017
	t/m 31-12-2018	t/m 31-12-2017
Stand aan het begin van de periode	12.755	11.880
Ontvangen gelden met hoofdsom € 12.000	-	120
Ontvangen gelden met hoofdsom € 3.000.	1.000	755
Aflossing op gelden met hoofdsom € 12.000	(1.200)	-
Aflossing op gelden met hoofdsom € 3.000.	-	-
Stand ultimo periode	12.555	12.755

Aflossing van de eerste lening bedraagt € 0,3 miljoen per kwartaal; aflossing was voor het eerst verschuldigd op 1 januari 2018.

14. **Bouwdepots leningen (H)**

<i>Bedragen in € 1.000</i>	31-12-2018	31-12-2017
Ancillary Services I B.V.	1.323	-
Bio KKP B.V.	2.300	-
Boeren met Zon B.V.	-	702
Duurzaam Energiebedrijf Enschede	735	-
Endona Projecten B.V.	316	-
EPS Zwolle	-	918
Groengas Kampen B.V.	614	-
Groengas Twenterand B.V.	66	208
Opgewekt Duurzaamheidsfonds Overijssel B.V.	2.045	-
OrangeGas Overijssel B.V.	430	430
PM Investment B.V.	1.792	1.792
PV Energie Finance Holding B.V.	-	758
Solease Overijssel B.V.	1.084	1.371
Stichting VIAA Gereformeerde Hogeschool	984	5.909
Streekpellets B.V.	1.084	1.609
Warmtebedrijf Hengelo B.V.	3.000	-
Woningabonnement Overijssel B.V.	4.800	4.800
Woonconcept Energie B.V.	1.294	-
Totaal	21.867	18.497

Bouwdepots maken onderdeel uit van de lening en zijn bestemd voor het verrichten van specifieke betalingen, bijvoorbeeld aan leveranciers. Betalingen uit depot vinden plaats indien aan de overeengekomen voorwaarden is voldaan. De leningnemer betaalt de leningrente over het depot maar ontvangt ook rente over het depot.

15. **Overige schulden (I)**

De overige schulden per 31 december 2018 bedragen:

<i>Bedragen in € 1.000</i>	31-12-2018	31-12-2017
Vooruit ontvangen bedragen	-	126
Te betalen rente lening ASN Bank N.V.	15	17
Beheervergoeding	-	729
Vergoeding raad van commissarissen	6	8
Externe adviseurs	-	27
Vergoeding adviescommissie	8	17
Marketing en communicatie	-	42
Kosten externe accountant	27	27
Te betalen kosten due diligence	-	4
Crediteuren	447	-
Diverse kosten waarvan onvoorzien	45	106
Totaal	548	1.103

16. Niet uit de balans blijkende verplichtingen en zekerheden

De volgende niet uit de balans blijkende verplichtingen bestaan per 31 december 2018. Het betreft contracten met doelondernemingen die per 31 december 2018 zijn afgesloten door EFO I en EFO II, maar die in 2018 nog niet zijn uitbetaald.

<i>Bedragen in € 1.000</i>	31-12-2018	31-12-2017
<i>Vennootschap EFO I</i>		
Participatie in OrangeGas Overijssel B.V.	141	141
Participatie in BeGreen Overijssel B.V.	254	254
Participatie in Solease Overijssel B.V.	181	225
Participatie in Boeren met Zon B.V.	66	82
Participatie in PV Energie Finance Holding B.V.	5	5
Participatie in PV Energie Finance Holding II B.V.	842	958
Participatie in PM Investment B.V.	135	135
Participatie in BTG/BTL B.V.	117	117
Participatie in Warmtebedrijf Hengelo B.V.	-	250
Participatie in Streekpellets B.V.	241	241
Participatie in Slim Opgewekt Overijssel B.V.	-	125
Participatie in Opgewekt Dzh.fonds Overijssel B.V.	180	180
Participatie in S4 Ancillary Services B.V.	-	1.700
Participatie in BioKKP B.V.	-	1.200
Participatie in ABC Kroos B.V.	595	-
<i>Converteerbare leningen</i>		
Converteerbare lening aan BTG/BTL	-	37
Converteerbare lening aan Woningabonnement Overijssel B.V.	590	590
<i>Vennootschap EFO II</i>		
Lening aan Twents Renewable Fund B.V. (HoSt)	1.114	1.114
Lening aan Endona Project B.V.	-	2.285
Lening aan Woonconcept Energie B.V.	-	1.725
Lening aan Warmtebedrijf Hengelo B.V.	-	3.075
Lening aan Hellendoorn Op Rozen U.A.	1.673	1.673
Lening aan Groengas Kampen B.V.	-	1.009
Totaal	6.132	17.121

De participaties in Solease Overijssel B.V., Boeren met Zon B.V., PV Energie Finance Holding II B.V., Warmtebedrijf Hengelo B.V., Streekpellets B.V., Slim Opgewekt Overijssel B.V., S4 Ancillary Services B.V., BioKKP B.V. zijn in de verslagperiode (gedeeltelijk) uitbetaald.

Met ABC Kroos B.V. is een nieuwe participaties aangegaan. De converteerbare lening BTG/BTL is afgelost.

Er zijn leningen uitbetaald, al dan niet op depot, aan Endona Project B.V., Woonconcept Energie B.V., Warmtebedrijf Hengelo B.V. en Groengas Kampen B.V.

Ontvangen zekerheden

De onderliggende waarde van garanties wordt niet als activa of passiva in de balans opgenomen. Alle leningen aan woningcorporaties, behalve die aan Stichting Welbions,

vallen onder garantie van het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Het totaal uitgeleende bedrag, inclusief opgelopen rente van € 156,9 miljoen, geeft het maximale potentiële risico voor het fonds aan voor gegarandeerde leningen. Dit is het risico dat alle tegenpartijen hun contractuele verplichtingen niet meer nakomen en alle bestaande zekerheden geen waarde hebben. Bij vrijwel alle overige leningen worden zekerheden gevraagd.

Toelichting op de geconsolideerde winst-en-verliesrekening

17. Beheervergoeding (J)

Bedragen in € 1.000	1-1-2018	1-1-2017
	t/m 31-12-2018	t/m 31-12-2017
Beheervergoeding EFO I B.V.	1.486	1.239
Beheervergoeding EFO II B.V.	1.396	1.170
Totaal	2.882	2.409

De beheerder heeft recht op een vaste vergoeding per jaar.

De vaste vergoeding voor 2018 bedroeg € 2.882.194 (2017: € 2.409.257). De beheervergoeding is voor € 2.161.645 in rekening gebracht door ASN Duurzame Deelnemingen N.V. en € 720.548 door StartGreen. De vaste vergoeding is in 2018 verhoogd vanwege de extra werkzaamheden die noodzakelijk zijn voor een revolverend fonds. De btw op de beheervergoeding van Energiefonds Overijssel II B.V. wordt apart verantwoord onder de overige kosten die in het overzicht hieronder worden gespecificeerd. De btw op de beheervergoeding van Energiefonds Overijssel I B.V. kan volledig bij het btw-compensatiefonds worden teruggevorderd en wordt dus niet als kosten verantwoord.

18. Overige kosten (K)

Bedragen in € 1.000	1-1-2018	1-1-2017
	t/m 31-12-2018	t/m 31-12-2017
Vergoeding raad van commissarissen	39	34
Vergoeding adviescommissie	24	51
Kosten externe adviseurs	31	88
Btw EFO II	309	283
Marketing en communicatie	121	111
Accountantskosten	45	40
Ontwikkeling producten en methodologie	18	20
Aansprakelijkheidsverzekering	26	-
Kosten due diligence	16	6
Transitiekosten	204	-
Business development	87	-
Bonus maatschappelijk rendement	-	-
Diverse kosten waaronder onvoorzien	(2)	98
Totaal	918	730

De accountantskosten zijn geheel toe te rekenen aan werkzaamheden ten behoeve van de beoordeling van het halfjaarbericht en de controle van de jaarrekening.

Voor de overgang naar een revolverend fonds zijn transitiekosten gemaakt, deze kosten zijn in 2018 geboekt onder transitiekosten.

In 2018 zijn zowel de kosten van de aansprakelijkheidsverzekering 2017 als 2018 verwerkt.

Personeel

Het fonds maakt gebruik van de diensten van de beheerder (directie) van het fonds, tot 28 september ASN Duurzame Deelnemingen N.V., daarna StartGreen, en heeft diens gevolg geen personeel in dienst.

Beloning raad van commissarissen

De raad van commissarissen bestaat uit drie leden. In de verslagperiode ontving de voorzitter een vergoeding van € 16.770 en de overige twee leden ontvingen een vergoeding van € 9.000 ieder. Deze bedragen zijn exclusief onkostenvergoedingen en exclusief BTW. De Raad van Commissarissen kwam vijfmaal bijeen en heeft tevens deelgenomen aan twee bijeenkomsten tussen de fondsbeheerder (StartGreen) en de Adviescommissie over de governance van Energiefonds Overijssel in het kader van de door AFM aan de fondsbeheerder ten behoeve van het fonds verleende MiFID II vergunning en de aangepaste fondsdocumentatie.

Beloning adviescommissie

De vergoeding voor de adviescommissie bedraagt € 1.500 exclusief onkosten per lid per vergadering, uitgaande van maximaal drie dagdelen (geen aparte vergoeding voor de voorzitter). Hiervan betaalt de Provincie Overijssel een bedrag van € 112,25. Het overige gedeelte verloopt via Energiefonds Overijssel. De adviescommissie bestaat uit vijf leden. De adviescommissie vergaderde in 2018 8 keer, had tweemaal een overleg met de raad van commissarissen en nam deel aan een bijeenkomst bij de beheerder. De vergaderingen waren niet altijd volledig bezet en duurde vaak minder dan drie dagdelen per vergadering. In de kosten is tevens een vergadering december 2017 verantwoord.

Beloning beheerder

Deze vergoeding werd tot oktober 2018 betaald aan de oude beheerder ASN Duurzame Deelnemingen N.V., daarna aan StartGreen. Het beloningsbeleid van het fonds is conform het beleid van de Provincie Overijssel. Dat betekent dat er een maximum (WNT-norm) is gesteld aan de beloning die medewerkers in dienst van de beheerder ontvangen. Dit geldt ook voor de salarissen van bestuurders van ondernemingen waarin Energiefonds Overijssel I participeert.

Transitiekosten

In de verslagperiode zijn hieronder de transitiekosten verantwoord ten behoeve van het revolverend maken van het fonds en de transitie van de beheeractiviteiten van ASN Duurzame Deelnemingen N.V. naar StartGreen. De kosten betreffen juridisch- en financieel advies, inhuur kwartiermaker, extra acquisitie en overige kosten. Deze kosten zijn vooraf opgenomen in de begroting en worden ieder kwartaal gerapporteerd aan de Raad van Commissarissen.

Business Development

Betreft de kosten voor het ontwikkelen van financieringsoplossingen voor het verduurzamingsvraagstuk die de markt (nog) onvoldoende oppakt. Deze kosten zijn vooraf opgenomen in de begroting. Per project wordt een voorstel gemaakt wat wordt goedgekeurd door de Provincie Overijssel. Ieder kwartaal wordt hierover verantwoording afgelegd aan de Raad van Commissarissen en de Provincie.

Transacties met verbonden partijen

De Provincie Overijssel is als enige aandeelhouder van Energiefonds Overijssel I B.V. een verbonden partij van het fonds. De onder paragraaf 12 genoemde bedragen betreffen in hun geheel transacties met verbonden partijen. Daarnaast heeft de Provincie Overijssel een garantie afgegeven voor leningen ontvangen van ASN Bank, onderdeel van de Volksbank N.V. voor een maximale waarde van € 15 miljoen.

ASN Duurzame Deelnemingen N.V. is een 100 procent dochter van de Volksbank N.V. en was tevens directie en beheerder van het Energiefonds Overijssel I B.V. tot 28 september

2018. Als directie tot 28 september 2018 van Energiefonds Overijssel I B.V. is ASN Duurzame Deelnemingen N.V. een verbonden partij van het fonds.

De lening van ASN Bank (onderdeel van de Volksbank) in paragraaf 13 betreft daarmee in zijn geheel transacties met verbonden partijen. Vanaf 28 september 2018 is StartGreen als (nieuwe) beheerder een verbonden partij van het fonds. De beheervergoeding in paragraaf 17 betreft in zijn geheel transacties met verbonden partijen; tot 28 september 2018 met ASN Duurzame Deelnemingen N.V. en vanaf 28 september 2018 met StartGreen. Alle transacties met verbonden partijen zijn transacties "at arms length".

19. Belasting (L)

Energiefonds Overijssel I B.V. en Energiefonds Overijssel II B.V. vielen tot ultimo 2015 onder de vrijstelling voor de VPB voor overheidsbedrijven ex art. 2 lid 7 Wet VPB 1969. Per 1 januari 2016 is de wetgeving gewijzigd en sindsdien is Energiefonds Overijssel belastingplichtig. Tot en met 2018 heeft dit nog geen consequenties gehad omdat er geen fiscaal belaste resultaten zijn behaald.

Enkelvoudige jaarrekening 2018
Energiefonds Overijssel I B.V.

Enkelvoudige balans

Voor winstbestemming en in € 1.000	Toelichting	31-12-2018	31-12-2017
Activa			
Financiële vaste activa			
Participaties	(M)	10.240	7.166
Leningen	(N)	-	476
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	(O)	-	-
Lening aan groepsmaatschappij	(P)	1.286	4.969
		11.526	12.611
Viottende activa			
Vorderingen	(Q)	1.439	380
Liquide middelen	(R)	3.419	2.354
		4.858	2.734
Totale activa		16.384	15.345
Passiva			
Eigen vermogen			
Geplaattst kapitaal	(S)	-	-
Agio		13.348	-
Overige reserves		(10.526)	(9.344)
Onverdeeld resultaat		(1.618)	(1.182)
		1.204	(10.526)
Voorziening deelneming	(T)	2.160	2.674
Langlopende schulden			
Leningen Provincie Overijssel	(U)	-	9.525
Lening ASN Bank N.V.	(V)	12.555	12.755
		12.555	22.280
Kortlopende schulden			
Schulden aan participanten en maatschappijen waarin wordt deelgenomen	(W)	-	372
Te betalen interest lening		15	17
Overige schulden	(X)	449	528
		464	917
Totale passiva		16.384	15.345

Enkelvoudige winst-en-verliesrekening

Bedragen in € 1.000	Toelichting	1-1-2018	1-1-2017
		t/m 31-12-2018	t/m 31-12-2017
Opbrengsten uit beleggingen			
Gerealiseerde waarde-veranderingen van participaties		(315)	25
Rente leningen		55	81
Kosten			
Beheervergoeding	(Y)	(1.486)	(1.239)
Overige kosten	(Z)	(230)	(241)
		(1.716)	(1.480)
Rentelasten		(156)	(145)
Resultaat voor belasting		(2.132)	(1.519)
Belasting		-	-
Resultaat deelneming		514	337
Nettoresultaat		(1.618)	(1.182)

Toelichting op de enkelvoudige jaarcijfers

20. Algemeen

Energiefonds Overijssel I B.V. (EFO I) is opgericht op 7 november 2012 en gevestigd te Luttenbergstraat 2, Zwolle. Het fonds is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 56424566.

De verslagperiode van het fonds heeft betrekking op de periode 1 januari 2018 tot en met 31 december 2018.

De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

De enkelvoudige jaarrekening maakt deel uit van de geconsolideerde jaarrekening van de onderneming.

Voor zover posten uit de enkelvoudige balans en winst-en-verliesrekening hierna niet nader zijn toegelicht, verwijzen wij naar de toelichting op de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening.

21. Grondslagen voor waardering

De grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gelijk voor de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening, met uitzondering van het volgende:

Deelnemingen in groepsmaatschappijen

Onder deelnemingen in groepsmaatschappijen wordt verstaan het 100%-belang in Energiefonds Overijssel II B.V. Dit belang is gewaardeerd tegen nettovermogenswaarde. Wanneer de nettovermogenswaarde van deze deelneming negatief is, wordt zij op nihil gewaardeerd. Omdat EFO I geheel instaat voor de schulden van Energiefonds Overijssel II B.V., wordt in dat geval een voorziening gevormd.

Toelichting op de enkelvoudige balans

22. Participaties (M)

Zie voor een nadere toelichting paragraaf 7 van de geconsolideerde jaarrekening.

23. Leningen (N)

Zie voor een nadere toelichting paragraaf 8 van de geconsolideerde jaarrekening.

24. Deelnemingen in groepsmaatschappijen (O)

Energiefonds Overijssel I B.V. heeft een 100%-belang in Energiefonds Overijssel II B.V. (EFO II). Energiefonds Overijssel II B.V. is gevestigd te Zwolle. Het nominaal geplaatste en volgestorte kapitaal bedraagt € 100, bestaande uit honderd aandelen van nominaal € 1. Het eigen vermogen van EFO II is negatief en wordt derhalve tegen nihil gewaardeerd. Er is een voorziening gevormd voor deze deelneming ad € 2.160 duizend (ultimo 2017: € 2.674 duizend).

25. Lening aan groepsmaatschappij (P)

Het verloop van de post Lening aan groepsmaatschappij is als volgt:

Bedragen in € 1.000	1-1-2018	1-1-2017
	t/m 31-12-2018	t/m 31-12-2017
Stand aan het begin van de periode	4.969	5.330
Verstrekking lening aan EFO II	2.807	2.022
Aflossing lening aan EFO II	(6.491)	(2.383)
Stand ultimo periode	1.286	4.969

De lening heeft als doel om tijdelijk het werkkapitaal van EFO II te financieren en heeft een looptijd tot 31 december 2027. De rente bedraagt het driemaands Euribortarief met een opslag van 1,5%.

26. Vorderingen (Q)

Onder Vorderingen zijn ultimo verslagperiode opgenomen:

Bedragen in € 1.000	31-12-2018	31-12-2017
Te vorderen btw	375	305
Te vorderen kapitaalstorting	1.030	-
Lopende rente onderhandse leningen	-	56
Te vorderen rente onderhandse leningen	5	19
Overige vorderingen	29	-
Totaal	1.439	380

De vorderingen hebben een looptijd van minder dan één jaar.

27. Liquide middelen (R)

Zie voor een nadere toelichting paragraaf 10 van de geconsolideerde jaarrekening.

<i>Bedragen in € 1.000</i>	31-12-2018	31-12-2017
Liquide middelen voor operationele activiteiten	1.844	699
Liquide middelen voor investeringsactiviteiten	1.576	1.655
Totaal	3.419	2.354

28. Eigen vermogen (S)

Voor een nadere toelichting op het eigen vermogen verwijzen wij naar de toelichting op het eigen vermogen van de geconsolideerde jaarrekening (zie paragraaf 11). Het eigen vermogen in de enkelvoudige jaarrekening wijkt niet af van het eigen vermogen in de geconsolideerde jaarrekening.

29. Voorziening deelneming (T)

Energiefonds Overijssel I B.V. heeft een 100%-belang in Energiefonds Overijssel II B.V. (EFO II). Energiefonds Overijssel II B.V. is gevestigd te Zwolle. Het nominaal geplaatste en volgestorte kapitaal bedraagt € 100, bestaande uit honderd aandelen van nominaal € 1. Het verloop van de post Voorziening deelneming is als volgt:

<i>Bedragen in € 1.000</i>	1-1-2018	1-1-2017
	t/m 31-12-2018	t/m 31-12-2017
Stand aan het begin van de periode	2.674	3.011
Resultaat deelneming	(514)	(337)
Stand ultimo periode	2.160	2.674

EFO I aanvaardt hoofdelijke aansprakelijkheid (in de zin van artikel 2:403 lid1f BW) voor alle uit rechtshandelingen voortvloeiende schulden van EFO II vanaf de oprichting van deze vennootschap. Daarom is een voorziening gevormd voor het negatieve eigen vermogen van de deelneming.

30. Lening Provincie Overijssel (U)

De Provincie Overijssel heeft zowel aan EFO I als aan EFO II een lening verstrekt. Zie voor een nadere toelichting paragraaf 12 van de geconsolideerde jaarrekening.

Het verloop van de lening verstrekt aan EFO I is als volgt:

<i>Bedragen in € 1.000</i>	1-1-2018	1-1-2017
	t/m 31-12-2018	t/m 31-12-2017
Stand aan het begin van de periode	9.525	6.816
Opgenomen	2.900	2.709
Afgelost	(107)	-
Conversie agio	(12.318)	-
Stand ultimo periode	-	9.525

31. Lening ASN Bank N.V. (V)

Zie voor een nadere toelichting paragraaf 13, Lening ASN Bank, onderdeel van de Volksbank N.V., van de geconsolideerde jaarrekening.

32. Schulden aan participanten en maatschappijen waarin wordt deelgenomen (W)

Dit betreft nog aan EFO II te betalen bedragen.

33. Overige schulden (X)

Per 31 december 2018 was de samenstelling van de post Overige schulden als volgt:

<i>Bedragen in € 1.000</i>	31-12-2018	31-12-2017
Te betalen beheervergoeding	-	375
Te betalen marketing- en communicatiekosten	-	19
Te betalen vergoeding adviescommissie	-	8
Te betalen vergoeding raad van commissarissen	6	4
Te betalen externe adviseurs	-	9
Te betalen accountantskosten	27	12
Te betalen kosten due diligence	8	2
Bonus maatschappelijk rendement	-	-
Crediteuren	447	-
Diverse kosten waaronder onvoorzien	(39)	99
Totaal	449	528

Toelichting op de enkelvoudige winst-en-verliesrekening

34. Beheervergoeding (Y)

De beheerder heeft over de verslagperiode een vergoeding van € 1.486.109 (2017: € 1.238.698) ontvangen. Zie voor een nadere toelichting paragraaf 17, Beheervergoeding, van de geconsolideerde jaarrekening.

35. Overige kosten (Z)

De overige kosten bestaan uit:

Bedragen in € 1.000	1-1-2018	1-1-2017
	t/m 31-12-2018	t/m 31-12-2017
Vergoeding raad van commissarissen	18	15
Vergoeding adviescommissie	11	23
Kosten externe adviseurs	12	35
Kosten due diligence	10	1
Accountantskosten	20	18
Marketing en communicatie	54	50
Ontwikkeling producten en methodologie	8	9
Verzekeringen	12	-
Transitiekosten	49	-
Business development	39	-
Bonus maatschappelijk rendement	-	-
Diverse kosten en onvoorzien	(3)	90
Totaal	230	241

De accountantskosten zijn geheel toe te rekenen aan werkzaamheden ten behoeve van de beoordeling van het halfjaarbericht en de controle van de jaarrekening. Voor de overgang naar een revolverend fonds zijn transitiekosten gemaakt waaronder juridisch en financieel advies, inhuur kwartiermaker, extra acquisitie en overige kosten. Deze kosten zijn geboekt onder Transitiekosten.

36. Personeel

Zie voor een nadere toelichting paragraaf 18 van de geconsolideerde jaarrekening.

37. Beloning raad van commissarissen

Zie voor een nadere toelichting paragraaf 18 van de geconsolideerde jaarrekening.

38. Beloning adviescommissie

Zie voor een nadere toelichting paragraaf 18 van de geconsolideerde jaarrekening.

39. Transacties met verbonden partijen

Zie voor een nadere toelichting paragraaf 18 van de geconsolideerde jaarrekening.

40. Resultaatverwerking

Het verlies over 2018 ad €1.618 is als onverdeeld resultaat verantwoord, als onderdeel van het eigen vermogen.

41. Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum.

Zwolle, 12 maart 2019
Directie Energiefonds Overijssel I B.V.

Overige gegevens

Bijzondere zeggenschapsrechten

Er is bij Energiefonds Overijssel I B.V. geen sprake van bijzondere zeggenschapsrechten.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de aandeelhouders en de raad van commissarissen van Energiefonds Overijssel I B.V.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Energiefonds Overijssel I B.V. te Zwolle gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Energiefonds Overijssel I B.V. op 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijke Wetboek (BW).

De jaarrekening bestaat uit:

- de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2018;
- de geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2018;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van Energiefonds Overijssel I B.V., zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- algemene informatie;
- het verslag van de raad van commissarissen;
- bestuursverslag;
- de overige gegevens; en
- de bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de

Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden voor de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directie en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderneming;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de directie en de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Den Haag, 12 maart 2019

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. R.J. Bleijs RA

Bijlage 1: Uitstaande portefeuille per 31 december 2018

A. Portefeuilleoverzicht uitstaande posten

Naam organisatie	Energiesoort	Participaties	%	Leningen		Totaal
				Convertible	Regulier	
ABC-KROOS B.V.	Overige	305.000	23,7%			305.000
Ancillary Services I B.V.	Opslag & Infrastructuur	2.600.001	60,0%		3.290.500	5.890.501
BeGreen Overijssel B.V.	Biomassa	246.001	33,3%			246.001
Bio KKP B.V.	Biomassa	1.200.000	50,0%		2.300.000	3.500.000
Biogas Netwerk Twente BV	Biomassa				1.706.250	1.706.250
Boeren met Zon B.V.	Zon	73.509	50,0%		450.091	523.601
Broekhuis Koegas B.V.	Biomassa				1.005.000	1.005.000
Brouwer Biocentrale BV	Biomassa	1.500.001	30,6%		2.615.000	4.115.001
BTG Bioliquids B.V.	Biomassa	987.486	12,9%			987.486
Cogas Duurzaam B.V.	Biomassa				1.060.000	1.060.000
Duurzaam Energiebedrijf Enschede	Zon				1.000.000	1.000.000
Endona Projecten B.V.	Zon				2.285.100	2.285.100
EPS Zwolle B.V.	Zon				4.432.883	4.432.883
Groengas Kampen B.V.	Biomassa				1.009.050	1.009.050
Groengas Twenterand B.V.	Biomassa				1.420.478	1.420.478
N.V. Deventer Ontwikkelingsmij Sportcomplexen	Energiebesparing				873.179	873.179
Opgewekt Duurzaamheidsfonds Overijssel B.V.	Zon				2.045.000	2.045.000
OrangeGas Overijssel B.V.	Opslag & Infrastructuur	379.375	50,0%		1.457.865	1.837.240
PM Investment B.V.	Zon	152.725	49,9%		2.292.078	2.444.803
PV Energie Finance Holding B.V.	Zon	771.431	50,0%		8.372.737	9.144.168
PV Energie Finance Holding II B.V.	Zon	627.125	50,0%			627.125
R.K. Woningstichting Ons Huis	Energiebesparing				7.105.000	7.105.000
Slim Opgewekt Overijssel B.V.	Zon	250.001	83,3%			250.001
Solease Overijssel B.V.	Zon	107.417	49,9%		1.833.537	1.940.954
St Wetland Wonen Groep	Energiebesparing				2.370.000	2.370.000
St. Wonen Delden	Energiebesparing				540.000	540.000
St. Woonconcept	Energiebesparing				2.290.000	2.290.000
Stichting DeltaWonen	Energiebesparing				8.300.000	8.300.000
Stichting Mijande Wonen	Energiebesparing				3.680.000	3.680.000
Stichting VIAA Gereformeerde Hogeschool	Energiebesparing				4.889.474	4.889.474
Stichting Viverion	Energiebesparing				3.570.000	3.570.000
Stichting Welbions	Energiebesparing				17.860.000	17.860.000
Streekpellets B.V.	Biomassa	307.468	33,3%		2.246.000	2.553.468
Triple Groen Overijssel B.V.	Zon				1.755.497	1.755.497
Warehouses De Pauw SCA	Zon				2.946.668	2.946.668
Warmtebedrijf Hengelo B.V.	Aard- en restwarmte	250.000	25,0%		3.075.000	3.325.000
Waterlinzen-IP B.V.	Overige	41	23,7%			41
Waterschap Vechtstromen	Biomassa				13.000.000	13.000.000
WOAB Overijssel B.V.	Energiebesparing	10.000	50,0%		4.800.000	4.810.000
Wocozon Overijssel B.V.	Zon	471.875	10,0%		2.637.900	3.109.775
Woningcorporatie Salland Wonen	Energiebesparing				3.860.000	3.860.000
Woningstichting de Woonplaats	Energiebesparing				8.010.000	8.010.000
Woningstichting Domijn	Energiebesparing				10.750.000	10.750.000
Woningstichting Openbaar Belang	Energiebesparing				1.800.000	1.800.000
Woningstichting Rentree	Energiebesparing				2.920.000	2.920.000
Woningstichting SWZ	Energiebesparing				5.382.000	5.382.000
Woonbedrijf Ieder1	Energiebesparing				1.650.000	1.650.000
Woonconcept Energie B.V.	Zon				1.725.000	1.725.000
Totaal A		10.239.455			156.611.288	166.850.743

B. Portefeuilleoverzicht gecommiteerde posten

Naam organisatie	Energiesoort	Participaties	Leningen		Totaal
			Convertible	Regulier	
ABC-KROOS B.V.	Overige	595.000			595.000
BeGreen Overijssel B.V.	Biomassa	253.999			253.999
Boeren met Zon B.V.	Zon	65.961			65.961
BTG Bioliquids B.V.	Biomassa	116.579			116.579
Opgewekt Duurzaamheidsfonds Overijssel B.V.	Zon	180.000			180.000
OrangeGas Overijssel B.V.	Opslag & Infrastructuur	140.625			140.625
PM Investment B.V.	Zon	134.669			134.669
PV Energie Finance Holding B.V.	Zon	4.573			4.573
PV Energie Finance Holding II B.V.	Zon	841.552			841.552
Solease Overijssel B.V.	Zon	181.145			181.145
Streekpellets B.V.	Biomassa	240.800			240.800
Woningabonnement Overijssel B.V.	Energiebesparing		590.000		590.000
Twents Renewable Fund B.V. (HoSt)	Biomassa			1.113.750	1.113.750
Hellendoorn Op Rozen U.A.	Zon			1.673.262	1.673.262
Totaal B		2.754.903	590.000	2.787.012	6.131.915
Totaal A + B		12.994.358	590.000	159.398.300	172.982.658

Bijlage 2: Historische portefeuille per 31 december 2018

A. Historisch overzicht uitgeboekte posten

Naam organisatie	Energiesoort	Participaties	Leningen		Totaal
			Convertible	Regulier	
ABC-KROOS B.V.	Overige	305.000			305.000
Ancillary Services I B.V.	Opslag & Infrastructuur	2.600.001		3.600.000	6.200.001
BeGreen Overijssel B.V.	Biomassa	246.001			246.001
Bio KKP B.V.	Biomassa	1.200.000		2.300.000	3.500.000
Biogas Netwerk Twente BV	Biomassa			1.950.000	1.950.000
Boeren met Zon B.V.	Zon	73.509		1.080.000	1.153.509
Broekhuis Koegas B.V	Biomassa			1.005.000	1.005.000
Brouwer Biocentrale BV	Biomassa	1.500.001		2.840.000	4.340.001
BTG Bioliquids B.V.	Biomassa	987.486	122.318		1.109.804
Cogas Duurzaam B.V.	Biomassa			1.060.000	1.060.000
Duurzaam Energiebedrijf Enschede	Zon			1.000.000	1.000.000
Empyro B.V.	Biomassa	1.000.000	304.167	3.800.000	5.104.167
Endona Projecten B.V.	Zon			2.285.100	2.285.100
EPS Zwolle B.V.	Zon			4.880.000	4.880.000
Groengas Kampen B.V.	Biomassa			1.009.050	1.009.050
Groengas Twenterand B.V.	Biomassa			1.526.250	1.526.250
Holland Eco Finance B.V.	Energiebesparing	132.001			132.001
N.V. Deventer Ontwikkelingsmij Sportcomplexen	Energiebesparing			1.200.000	1.200.000
Opgewekt Duurzaamheidsfonds Overijssel B.V.	Zon			2.045.000	2.045.000
OrangeGas Overijssel B.V.	Opslag & Infrastructuur	379.375		1.560.000	1.939.375
PM Investment B.V.	Zon	152.725		2.292.078	2.444.803
PV Energie Finance Holding B.V.	Zon	771.431		9.911.000	10.682.431
PV Energie Finance Holding II B.V.	Zon	627.125			627.125
R.K. Woningstichting Ons Huis	Energiebesparing			7.105.000	7.105.000
Slim Opgewekt Overijssel B.V.	Zon	250.001			250.001
Solease Overijssel B.V.	Zon	107.417		1.949.696	2.057.113
St Wetland Wonen Groep	Energiebesparing			2.370.000	2.370.000
St. Wonen Delden	Energiebesparing			540.000	540.000
St. Woonconcept	Energiebesparing			2.290.000	2.290.000
Stichting DeltaWonen	Energiebesparing			8.300.000	8.300.000
Stichting Mijande Wonen	Energiebesparing			3.680.000	3.680.000
Stichting VIAA Gereformeerde Hogeschool	Energiebesparing			5.000.000	5.000.000
Stichting Viverion	Energiebesparing			3.570.000	3.570.000
Stichting Welbions	Energiebesparing			17.860.000	17.860.000
Streekpellets B.V.	Biomassa	307.468		2.246.000	2.553.468
Triple Groen Overijssel B.V.	Zon			2.148.000	2.148.000
Warehouses De Pauw SCA	Zon			3.400.000	3.400.000
Warmtebedrijf Hengelo B.V.	Aard- en restwarmte	250.000		3.075.000	3.325.000
Waterlinzen-IP B.V.	Overige	41			41
Waterschap Vechtstromen	Biomassa			15.000.000	15.000.000
Wocozon Overijsel B.V.	Zon	471.875		2.876.250	3.348.125
Woningabonnement Overijssel B.V.	Energiebesparing	10.000		4.800.000	4.810.000
Woningcorporatie Salland Wonen	Energiebesparing			3.860.000	3.860.000
Woningstichting de Woonplaats	Energiebesparing			8.010.000	8.010.000
Woningstichting Domijn	Energiebesparing			10.750.000	10.750.000
Woningstichting Openbaar Belang	Energiebesparing			1.800.000	1.800.000
Woningstichting Rentree	Energiebesparing			2.920.000	2.920.000
Woningstichting SWZ	Energiebesparing			5.382.000	5.382.000
Woonbedrijf Ieder1	Energiebesparing			1.650.000	1.650.000
Woonconcept Energie B.V.	Zon			1.725.000	1.725.000
Totaal A		11.371.457	426.485	167.650.424	179.448.366

B. Historisch overzicht gecommitteerde posten

Naam organisatie	Energiesoort	Participaties	Leningen		Totaal
			Convertible	Regulier	
ABC-KROOS B.V.	Overige	595.000			595.000
BeGreen Overijssel B.V.	Biomassa	253.999			253.999
Boeren met Zon B.V.	Zon	65.961			65.961
BTG Bioliquids B.V.	Biomassa	116.579			116.579
Opgewekt Duurzaamheidsfonds Overijssel B.V.	Zon	180.000			180.000
OrangeGas Overijssel B.V.	Opslag & Infrastructuur	140.625			140.625
PM Investment B.V.	Zon	134.669			134.669
PV Energie Finance Holding B.V.	Zon	4.573			4.573
PV Energie Finance Holding II B.V.	Zon	841.552			841.552
Solease Overijssel B.V.	Zon	181.145			181.145
Streekpellets B.V.	Biomassa	240.800			240.800
Woningabonnement Overijssel B.V.	Energiebesparing		590.000		590.000
Twents Renewable Fund B.V. (HoSt)	Biomassa			1.113.750	1.113.750
Hellendoorn Op Rozen U.A.	Zon			1.673.262	1.673.262
Totaal B		2.754.903	590.000	2.787.012	6.131.915
Totaal A + B		14.126.359	1.016.485	170.437.436	185.580.280

Gegevens Energiefonds Overijssel I B.V.

Statutaire zetel:
Bezoekersadres:
Postadres:

Zwolle
Hanzeplein 11, Kamer 6.01, 8017 JD
Zwolle
Postbus 40165, 8004 DD Zwolle